

MAGYAR L

* 3 lei

Taxa postală plătită în nr. aprobării Dir. Gen. PTT

Nagys. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Disztér 1—2. BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 3 (1445) szám * Kedd, 1937 január 5

Főmunkatárs:
dr Gyáriás Elemér

Közzétették az angol-olasz földközi-tengeri egyezményt

Egyúttal jegyzékváltás volt a két nagyhatalom között Spanyolország ügyében

Rómából jelentik: Az angol—olasz földközi tengeri egyezmény szombaton aláírt szövegéről azt jelezték, hogy azt kedden fogják hivatalosan közzétenni. Ehelyett a szöveg közzététele már hétfőn megtörtént. A szöveg a következő:

— Az angol és olasz kormány attól az óhajtól vezettetve, hogy az általános béke és biztonság érdekében fokozódó mértékben járuljon hozzá az egymás közötti és valamennyi földközi tengeri hatalom közötti kapcsolatok javításához;

— továbbá: abban az elhatározásban, hogy a hatalmak jogait és érdekeit tiszteletben tartás, — elismerik, hogy

hajóik szabad bemenetele, kijövele, vagy átkelése a Földközi tengeren életbevágóan fontos érdek, mind az angol birodalom különféle részeinek, mind Olaszországnak

és hogy ezek az érdekek semmiképpen sem összeegyeztethetetlenek.

— Kizárják a maguk részéről minden olyan törekvést, — amennyiben rájuk vonatkoznak, — hogy a Földközi-tengerhez tartozó területek nemzeti felségjogaira vonatkozó status-quot megsértésük, vagy megváltoztatni engedjék. Kötelezik magukat, hogy egymás jogait és érdekeit az említett területen kölcsönösen tiszteletben tartják és

minden lehetséges módon igyekeznek minden olyan tevékenység megakadályozására, mely a jóviszony megromlására vezetne.

Ezt a jóviszonyt a jelen nyilatkozat van hivatalosan konszolidálni. E nyilatkozatnak rendel-

tetése az, hogy előbbre vigye a béke céljait. A nyilatkozat nem irányul semmilyen más hatalom ellen.

SPANYOLORSZÁG TERÜLETI ÉPSÉGÉNEK BIZTOSÍTÁSA.

Rómából jelentik: Az angol—olasz földközi-tengeri egyezmény megkötésével egyidő-

Bulgária Romániának is barátsági szerződést ajánl

A bucaresti sajtó örömmel fogadja a bolgár-jugoszláv kiegyezést

Bucuresti. Sajat tud. Mint ismeretes, a napokban a jugoszláv kormány a prágai és bucaresti kormányok hozzájárulását kérte a bulgár-jugoszláv egyezmény megkötéséhez s ezt a hozzájárulást mindkét helyen meg is adták. A Dimineata szerint nagyon valószínű, hogy a bolgár kormány a román és a görög kormányoknak is hasonló barátsági és megneemtámasztási egyezmény megkötésére fog ajánlatot tenni.

A bucaresti sajtó örömmel üdvözlözi az egyezmény megkötését. A Dimineata leszögezi, hogy

ben jegyzékváltás folyt le a római angol nagykövet és Ciano olasz külügyminiszter között. Az angol nagykövet Cianohoz intézett jegyzékében utalt arra, hogy az olasz kormány még az ősz folyamán biztosítékot adott Angliának arra, hogy Olaszország Spanyolország jelenlegi területi integritását nem szándékszik megváltoztatni, különös tekintettel a Baleari szigeteknek olasz állampolgárok által történt megszállására. Az olasz kormány sem a forradalom előtt, sem azóta nem kezdett tárgyalásba ilyen irányban Frankó tábornokkal.

Az angol kormány kéri, hogy ez a szóbeli biztosítékot alakilag is erősítse meg az olasz kormány.

Ciano olasz külügyminiszter válaszában megadta a kért alaki biztosítékot, közölve, hogy a spanyol integritás Olaszország részéről minden körülmények között érintetlen és változatlan marad.

(Tudósításunk folytatása az 5-ik oldalon.)

Mexikó letiltotta az amerikai repülőgépszállítmányt

Az angol követség elköltözött Madridból. Egyre kiélezettebb a helyzet Németország és a vörös spanyol kormány között

Mexikóból jelentik: A mexikói külügyminiszter közölte az amerikai ügyvivővel, hogy a mexikói kormány megtiltotta a hadianyag- és repülőgépszállítást Spanyolországba. A rendelkezés kiterjed az Amerikából származó repülőgépekre is.

Párizsból jelentik: Madrid körül vasárnap ismét heves harcok voltak. Franco tábornok csapatai 3 oldalról kezdték támadást.

Llano tábornok a sevillai rádióban közölte, hogy a Madrid körüli harcokban a nemzeti csapatok kiverték állásaikból a vörös csapatokat és elfoglalták Villa Francat és Castellót.

A madridi angol követség teljes tisztikara elhagyta Madridot és Valenciába költözött.

Párizsból jelentik: Németország és a népfrenti Spanyolország között egyre inkább elmérgesedik a helyzet. Hír szerint a „Königsberg” Santander magasságában ismét megállásra kényszerített és lefoglalt egy spanyol gőzöst.

A VALENCIAI KORMÁNY TILTAKOZÓ JEGYZÉKET AKAR ATADNI BERLINBEN

Valenciából jelentik: Hivatalos közlés szerint

a valenciai kormány megvizsgálta a Palos és Aragon gőzösök miatt felmerült kérdéseket. A minisztertanács megállapodott abban, hogy nem teljesíti a német tengernagy kérését és nem is válaszol annak jegyzékére. Egyben elhatározta a kormány, hogy az ügyben erőlyes diplomáciai lépéseket tesz. Hír szerint demarsot készül átnyújtani Berlinben és utasítja tengeri haderejének parancsnokát, hogy a legerélyesebben lépjen fel a spanyol hajók védelmében.

BILBAOBAN KIVÉGEZTEK EGY NÉMET ÁLLAMPOLGÁRT

Berlinből jelentik: A német lapok felháborodással írják arról, hogy Bilbaoban kivégezték Lothar Guede, német állampolgárt. A lapok emiatt élesen támadják a bilbaói hatóságokat.

A német sajtó azt írja, hogy a kivégzés szörnyű büntetés, amit meg kell torolni. A nemzeti szocialista Németország ezt nem nézheti el, éppen úgy, mint azoknak a német állampolgároknak mártírhalálát, akik Cataloniában boisevista gyilkosok által vesztették életüket.

Bulgária, mikor ezt az egyezményt megkötötte, nem felejtette el, hogy Jugoszlávia milyen szövetségi viszonyban áll a Kisantant és a Balkán-szövetség többi államaival, ami régebbi kötelezettségeket jelent.

Egyes diplomáciai körökben, valamint román kormánykörökben is, — írja a lap, — ezt az egyezményt a Balkán-szövetséghez való közvetett csatlakozásnak tekintik. Senki sem gondolhat ugyanis arra, hogy összetűzés esetén Jugoszlávia serpenyőbe tegye egyfelül a Kisantanttal, illetve a Balkán-szövetséggel szemben fennálló kötelezettségeket, amelyek a most megkötött egyezményből folynak.

Róma templomaiban a pápa életéért imádkoztak

Milani orvostanár kijelentette, hogy a Szentatya szervezete kimerült

Vatikánvárosból jelentik: XI. Pius pápa a szombatról vasárnapra virradó éjszakát nyugodtan töltötte. Vasárnap azonban ismét olyan hírek terjedtek el, hogy a Szentatya utolsó óráit éli. Milani professzor, a pápa kezelőorvosa szintén megerősítette, hogy a Szentatya szervezete kimerült s ha csak Isten valami különös csodat nem tesz, minden órában bekövetkezhetik csendes földi elmulása.

Vasárnap délelőtt a nagybeteg szobájában szentmisét mondtak, amelynek során a Szentatya megáldozott. Utána Pacelli biboros-államtitkár fogadta.

Róma templomaiban vasárnap ismét imádkoztak a Szentatya életéért. A Vatikán környékén állandóan hatalmas tömeg várakozik.

Vajda-Voevod volt miniszterelnök megértőbb népkisebbségi politikát sürget

A külpolitikában is gyakorlatiasabb irányt és német-olasz barátságot követel

A cluji lapok részletes közléseket hoznak Vajda-Voevod Sándor volt miniszterelnöknek, a „Frontul Românesc” vezérének újv alkalomából tartott beszédéről. A beszédet a politikai csoport ottani klubhelyiségében mondotta s fejtegetéseiben úgy belpolitikai, mint külpolitikai szempontból sok volt az érdekesség.

Bevezetőül a Frontul Românesc mozgalmanak folyton nagyobbodó kiterjedéséről szólt. Azt mondotta, hogy párthívei százezrekkel mulják fölül a többi pártok hozzátartozóit. Bírálata alá vette a többi pártokat. A Cuza-pártnál kifogásolta, hogy nincs kormányzati programja. A liberálisok inkább csak a maguk uralma átmentéséért dolgoztak. A nemzeti parasztpárt annakidején kitagadta őt (Vajdát) azért, mert ő a vállalatokban a román és egyéb népelemek közti aránylagosságot, a román kultúrális megszervezését s a falusiakból fölnevelendő vezető réteget követelt. Ma a nemzeti parasztpárt mind e követelmények irányában kezd haladni, de mégse akarja bevallani, hogy a pártot a Frontul Românesc keretében újja kell alakítani s így kormánykénessé tenni.

Vajda aztán felszólította Mihalachen kívül az összes többi pártvezéréket, (Tatarescut, Averescut, Cuzát, Gogát és Bratianu Gheorghet), hogy egyesüljenek az építés és újjáépítés egyetlen szervezetébe, amit Frontul Românesc helyett másnak is nevezhetnek, ha ez a név nem tetszik nekik.

ÉRTELMELENSÉG A HELYSÉGNEVEK HASZNÁLATÁBAN

A továbbiakban támadta a mai kormányt, hogy az csak a liberális pártok akar reklámot csinálni. Erre szolgálnak az olyan intézkedések, melyek tulzó románkodással nyul-

nak bele a népkisebbségi kérdésbe s a helynevek románnyelvű használatára kényszeríti a sajtót.

— A kormánynak ilyen természetű rendelete az, — mondotta Vajda, — amelyben azt kívánja a kisebbségi lapoktól, többek között a „Kronstädter Zeitung”-tól, hogy nevét „Brasov Zeitung”-ra változtassa. Mirevaló ez az értelmetlen intézkedés? Azért-e, hogyha kritizálom, engem rossz románnak nevezhessenek. Vagy arra, hogy újból németellenességünk

Románia külpolitikája Berlin-Róma irányába fordulva Lengyelországgal és Magyarországgal is találjon együttműködést

Vajda aztán fejtegetést adott arról, hogy a sokat emlegetett revízió csak a Népszövetség egyhangú határozata alapján indulhatna meg, s Romániára nézve azért sem veszélyes, mert egy e-reg európai és gyarmati kérdésbe is kapcsolódik. Románia tehát nem áll egyedül a védekezésben.

Romániának gyakorlati külpolitikára van szüksége. Ebből a szempontból keresnie kell a kiegyenlítő vonalakat, mint ahogyan azt Jugoszlávia teszi, aki Németországra támaszkodva, újabban Bulgáriával és Magyarországgal keresi a barátságot.

Minden tiszteltünk és hálánk negvan Clemenceau, Foch és Poincaré Franciaországa iránt, mely az emberi szellem szabadságának és a keresztény művelődésnek a Franciaországa. A mai francia kormánynak azonban ehhez az eszményi Franciaországhoz, nincs semmi köze, hanem függ a kommunizistáktól, s fegyverszállítója spanyol és bolseviknek. Az ilyen világfelforgató irányokkal mi nem haladhatunk. Aztán így folytatta Vajda:

— Azokkal az államokkal kell szerződéseket kötnünk, amelyeknek érdekei a miénkkel azonosak. Így, amint azt Mussolini megformulázta, a Berlin-Róma tengely legyen a román orientáció megerősített útja, mert másképp, mint nemzet el fogunk veszni. Le-

hangoztathassák? A nevek ilyen románosításával — amilyenhez még a magyar sovinizmus sem folyamodott — a kormány elismerést remél kapni. Így oldják meg a kisebbségi kérdést? Demagóg rendszabályokkal, intézkedésekkel, amelyek alapján a következő kormányt, mely az ilyen intézkedést törli, — rossz románnak lehessen nevezni? A román hazafiság nem reklámot jelent, hanem alkalmoszerzést arra, hogy iparosok, szabadfoglalkozásúak, kereskedők, gyárosok nőjjenek fel, olyanok, akik versenyezhessenek és sikerrel helyettesíthessék a kisebbségeket. A többi csak olcsó demagógia, szembeállítás, zöld szeműleg a fosztogatás elrejtésére, mert a valóságban a falusi adóárveréseknél a faluslak ingóságait negyvenszázalékkal az értéken alól a zsidó veszi meg. Ha a kormány az újságok neveit akarja románosítani, akkor először azt kellene elrendelje, hogy a román elnevezés alatt az „Adeverul”-nál, a „Diminicata”-nál és társainál irassa ki zsidóul is a címet. Járjon el így az ardeali zsidó lapokkal, mert amint a magyarok nem akarnak zsidók lenni, úgy a zsidó sem magyarok.

gyünk okosak, nehogy mások újból megelőzzenek. Az összes balkáni államokkal, Lengyelországgal, a Kisantanttal, hozzávéve az ilyen szempontból azonos érdekű Magyarországot is, egyesülnünk kell egy nagyhatalmi szervezetben a keleti veszedelemmel szemben való védekezéséppen.

JORGÁVAL MÉG NEM OSZTOZTUNK

Beszéde befejező részében Vajda arról szólt, hogy a jövődó kormány fejként őt emlegetik. Erre megjegyezte, hogy mindenkinek kötelességét kell teljesítenie s nem várni jutalmakat. Egyben azonban a jövő kormányalakulási lehetőségeket ekként boncolgatta:

— A még mindig hatalmas szervezet nemzeti-parasztpártnak nincs kilátása a kormányutódlásra, mert beárnyékolja Lupu dr kommunizmusa, Maniu moralizmusa és Mihalache ügyeskedése, amely azt hiszi, hogy ha Maniut külföldre küldi, megszerezheti a kormányutódlást. Cuza nem enged semmit programjából, ez pedig nem kormányprogram. Jorgával, akit teljes mértékben tiszteltek, becsültek, még nem osztoztunk el a medve bőrén.

A mi regényirodalmunk

(6.) **Irtá: Rass Károly**

Tabéry Géza Szarvasbikája már a rendkívüliségek területére visz, vagyis oda, ahol a lélek gépezete nem rendes fegyelmi szabályok szerint működik. Ez a rendkívüliség: Bolyai János, a világhírű matematikus. Ő is olyan, mint a szarvasbika, amely holdfényes éjjel betéved a tükrösterembe: minden oldalról vetélytársat lát maga felé közeledni, dühvel megy neki fejével az elsőnek, a másodiknak, a többieknek, amíg összezuzza magát s elvérzik az önmagával való küzdelemben. Tabéry nagyon helyesen a kételkedésből próbálja Bolyait megmagyarázni. Két ember volt benne, csak úgy, mint Wesselényiben s ez a kettő élet-halál harcot vív egymással: az egyik a büszke, királyi elme, a diadalmas tudós, a másik az érzékies, gyönyört könyörgő, alázatos pulya, a terhelt szülők gyermeke, hiszen apja is abnormis, anyja is örült. Mikor a lángelme szólal meg benne, akkor királynak érzi magát s uralkodni akar mindenek felett, de mikor a terhelt érzéki ember jelentkezik benne, akkor összeomlik s megaláztatás kell neki, mazochista. Önmagát alázza le fájdalomban is. Mikor a lángelme elveszti a csatát, felnyitja a fertők zsílipjeit: összeadja magát egy cseléddel. Így tölt el 16 aljas évet. Nem közönséges tehetség alkotása. Stílusa nagyon hullámzik ugyan, de sokhelyt ragyogó szép. Az olvasóközönség méltán kifogásolta Telegi Anna beállítását. Tabéry közönséges főúri bestiát csinált belőle. A szerző is jónak tartotta igazolni magát Emlékkönyvében s elismeri, hogy ez nem az igazi történeti személy, ezt csak ő gondolta ki bizonyos „művészi kínálkozások miatt”. Két megjegyzésem van rá: ezek a művészi kínálkozások — valljuk

be négyszem közt — legtöbbször csak értelmi kéjelgések a könyv kelendősege szempontjából. Másodszor: a Tabéry-féle eljárással bordélyházat lehet csinálni történelmi ideáljainkból. Tessék erre a célra a megfelelő szakosztályt igénybe venni. Én Dugonicsnak sem tudom megbocsátani azt az ízetlenséget, hogy II. József miatt Árpádot kompromittálta. Mi szükség volt erre? Nem vehette volna ugyanannyi erővel Zoltánt vagy Taksonyt hozzá?

Legmesszebbre megy a felfedezetlen területeken Makkai Sándor az Ördögsekér c. regényével. Báthori Anna perverz, beteg égiségét mutatja be a különlegesség szivárvány színével. Föltétlenül művészi alkotás. Laikus ember nem tudja, mit jelent az: leereszkedni a lélek titkos örvényeibe, kapcsolatot, esetleg logikát találni a habok, hullámverések, személt és virág között és sejtetővé tenni, vagy legalább végigkísérni a rejtelmek játékát. Minél megmagyarázhatatlanabb valami, annál inkább igazgatja a művész fantáziáját. A régi irodalmat nem érdekelték a hisztériák. Ma fénykorukat élik, ők ünnek a kirakatban s velük együtt a bűn és az örület. Ma nagyon rossz ajánlólevél a regényhősnek a büntelenségi igazolvány. A modern regényíró előtt százszorta érdekesebb a bűn, vagy az abnormitás minden erénynél és kiválóságnál. És a tömegnek is ez kell. Ezt a körülményt aztán eléggé ki is aknázza az üzleti spekuláció. Makkai is sok szemrehányást kapott könyvének kényes jelenetei miatt, regénye nem is való az ifjúság kezébe, siralmas romlásokat okozhat; de az is igaz, hogy mindenütt meglátszik a művész mérséklete. És még egy szempontból hangzott el panasz és nem alaptalanul: mi szükségünk van nekünk a mi napfénytelen életünkben éppen ezekre a bestiákra? Miért kell éppen most kiborítanunk történelmünk szemetes ládáját a világ előtt? Mindig azt hirdették, hogy a multunk a dicsőségünk. Na, most megmutatjuk. Népünk joggal

kérdezheti, hát ezek voltunk mi? Hiszen akkor igazuk van a román iskolai kézikönyveknek. Amikor minden Számi a multjával dicsekszik s még a haramiát is szentekké faragja, miért kell nálunk Báthori és Telegi Annának cédázkodniok? Nekünk most nem pervez hisztériákra vagy díszmagyaros banditákra van szükség, akik egy kis tavaszt hintsenek a lelkekünk kiéltenségre.

IV.

Háborús regényt is termelt a mi kis irodalmunk. Markovits Rodion két darabbal is szerepel a kiállításán: a Szibériai garnizonnal és az Aranyvonattal; Kuncz Aladár egyvel: a Fekete kolostorral. Markovits regényével kapcsolatban eszembe jut, hogy mikor Remarque olyan zajos sikert ért el Am Westen ist nichts neues c. könyvével, a kiadók természetesen megrohanták és új köteteket kértek tőle. Remarque Kern Alfrédhez, az ismert kritikushoz fordult tanácsért és témáért. Kern klasszikus szellemességgel ezt válaszolta: Am besten ist nichts neues. Markovitsnak is ezt a tanácsot kellett volna adni. Ugy látszik ő is vérszemet kapott az első siker után. Rosszul tette. Mert az első munka még olyan, amilyen; a másíkról azonban jobb hallgatni. Az ember örüljön, ha egy tárgyról le tud egy bőrt húzni. Kuncz Aladár könyve azonban szép munka, méltó büszkesége a mi itthoni irodalmunknak. A háborús regénytermelés idővel olyan méreteket öltött, hogy olvasásukkal már nem lehet lépést tartani, az ember nem bírja a tempót. Minden német őrmester megírja a maga háborús emlékiratát, le kell mondani minden reményről. Es sokfelé is tagozódik: van front, hinterland, fogolytábor, búvárhajó, repülő, kémszolgálati és Vörös-Kereszt regény. Ebben az óriási üvegházban körülbelül ez a három áll a legfelső vonalon: Remarque: Am Westen ist nichts neues, Bernier: La percée és Kuncz Aladár: Fekete kolos-

Sztojadinovic jugoszláv miniszterelnök Rómába utazik

A jugoszláv-olasz közeledés első nagyérdékű megnyilvánítása

Belgrádból jelentik: Vasárnap politikai szenzáció pattant ki a jugoszláv fővárosban. Sztojadinovic jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter ugyanis váratlanul külföldre utazott.

Sztojadinovic környezetében azt állítják, hogy a miniszterelnök St. Moritzba utazott, ahol néhány napot pihenéssel tölt.

Ezzel szemben vasárnap este jugoszláv politikai körökben meglehetősen határozottsággal tudni vélték, hogy Sztojadinovic miniszterelnök Párizsba és Rómába is ellátogat. A római utazás híre igen nagy feltűnést keltett. Sztojadinovic miniszterelnök esetleges római látogatása az utóbbi évek egyik legnagyobb jelentőségű eseménye lenne. A jugoszláv-olasz közeledés alakulása Sztojadinovic miniszterelnök hivatalos római látogatását valószínűvé teszi.

Megbolondul az ember...

Rettenetes ez az örökös recsegés és füttyülés. De miért is fűrt meg a régi csöveket?

UI TUNGSRAM CSÖVET

Ádiójába és nyugalma visszatér.

Vásároljon

Tungsrám rádiócsövet csakis eredeti pecsételt csomagolásban.

A madridi egyetemi városrészben erős tűzérési harc után előhaladtak a nemzetiek

Spanyolország déli hadszínterén kiterjedt árokrendszert foglaltak el. — Sevilla körül a vörösek nagy támadásra készülnek

Madridból jelentik: A madridi egyetemi városrészben a nemzeti csapatok alapos tűzérési előkészítés után támadásra indultak. A támadás, avilai jelentés szerint, sikerrel járt. A nemzetiek elérték kitűzött céljaikat s több fontos pontot szálltak meg. A Guadalajara szakaszon folytatódnak a hadműveletek. Albacete felett megjelentek a nemzetiek repülőgépei s egy szállodát és egy népházat rommá lőttek.

A déli hadszínterén a nemzeti csapatok egy átkaroló mozdulattal kiterjedt árokrendszer feladására kényszerítették a vörösöket.

A nemzetiek 4 hadihajója San Sebastintól északnyugatra megállásra szólított fel egy 2000

tonnás angol gőzöst, mely utban volt Bayonnéből Santander felé. A nemzetiek hajói — a vörösek szerint — 16 lövést adtak le, de amikor a hajó elérte a parti vizeket, beszüntették a tüzelést.

A „KÖNIGSBERG” CIRKÁLÓ TÁVIRATI FELSZÓLÍTÁST INTÉZETT A VALENCIAI KORMÁNYHOZ.

Gibraltári jelentés szerint a nemzetiek elfogtak egy „Postjasev” nevű szovjet gőzöst, amely Nikolajevből utban volt Gant felé.

Az éjszaka folyamán sok sevillai spanyol nemes Gibraltárba érkezett. Hir szerint a vörösek nagy támadásra készülnek.

Párizsból jelentik: Ismeretes, hogy a „Königsberg” német cirkáló elfogott egy „Aragon” nevű spanyol gőzöst, megtorlásul azért az eljárást, mellyel a valenciai vörös kormány a „Palos” nevű német gőzös zsákmányának egy részét elfogta és egy spanyol utasát fogva tartotta.

Mint a párizsi spanyol nagykövetség közli, a „Königsberg” cirkáló vasárnap a következő táviratot intézte a valenciai vörös kormányhoz:

„A spanyol vizeken tartózkodó német hajóhad tengernagya hajlandó az „Aragon” nevű spanyol gőzöst szabadonbocsátani és minden megtorló intézkedést felfüggeszteni, ha a „Palos” elfogott utasát szabadonbocsátják és zsákmányának elkobzott részét rádiószabadják. A spanyol kormány választát rádió útján a „Königsberg”-hez kéri intéznie.”

A valenciai kormány minisztertanácsra ült össze, hogy a választ megvitassa.

EZERÖTSZÁZ NYUGDIJAS TISZTET VÉGEZTEK KI EGYTÖMEGBEN MADRID KÖRNYÉKÉN.

Párizsból jelentik: Az „Echo de Paris” közzétette egy ismert spanyol orvos közléseit, aki néhány nap előtt érkezett Párizsba. A spanyol orvos elmondja, hogy a Madridból való elutazása előtti napon ezerötszáz nyugdíjas tisztet Madrid környékén lelőttek. Hery doktor, a nemzetközi Vörös Kereszt egyesület madridi képviselője valami módon fényképet készített és jegyzőkönyvet vett fel a tömeggyilkosságról. Azután a francia nagykövetség repülőgépén akarta elhagyni Madridot, de a gépet — mint ismeretes — lelőtték. A spanyol orvos annak a véleménynek ad kifejezést, hogy a spanyol vörösek a francia nagykövetség repülőgépét azért lőtték le, mert tudták, hogy Hery doktor és terhelő bizonyítványaga a repülőgépén van.

A KATALÁN VÖRÖS MILICIA LELŐTTE A SZOLGÁLATBÓL SZÜKNI AKARÓ FRANCIA REPÜLŐTISZTEKET.

Párizsból jelentik: A francia lapok spanyol nemzeti forrásból átvett jelentést közölnek arról, hogy a Barcelona melletti repülőterén hét francia pilóta és a repülőparancsnokság között véres összeütközés támadt, amelynek során öt francia pilóta életét veszítette. Prai de Lobregat repülőterén a hét francia pilóta közölte a repülőter parancsnokságával, hogy vissza akar térni Franciaországba. A pilóták az utóbbi hetekben több légi ütközetben vettek részt. A francia pilóták ugyanis a katalán vörös milícia szolgálatában állottak és azt kellett tapasztalniuk, hogy állandóan őket küldik a nemzetiek légerőjének elleni harcra. Egyébként is csalódtak s ezért ott akarták hagyni Spanyolországot. A katalán generalidad azonban megtiltotta a francia pilótáknak, hogy visszatérjenek Franciaországba. A pilóták és a repülőter parancsnoka között heves szóváltás támadt. A parancsnok a spanyol mechanikusokat hívta segítségül. A franciák erre elhatározták, hogy két repülőgépén megszöknek, a mechanikusok azonban észrevették a pilóták készülődéseit és gépfegyvereket irányítottak feléjük. A gépfegyverekből tüzeltek a francia pilótákra, akik közül öt azonnal meghalt, míg kettő súlyosan megsebesült.

tor. Kuncz Aladár könyve az internáltak táborának életét mutatja. Ezt a könyvet nemcsak az teszi értékessé, hogy a legigazabb dokumentum a történelem számára, hanem a művészi formája. Itt már lehet stílusrromantikáról beszélni. Valami csodálatosan finom, diszkrét illat szálldogál itt a levegőben s valami elemelkedetlenségien dolgozik a mozaikokon, az ember hajlandó azt mondani: ez a művészet csak öntudatlan lehet, maga a művész nem tudja a törvényeit, csak jár a keze titokzatos erők hatása alatt. Olyan ez, mint mikor a gyermek produkálja magát: senki sem tanította, talán almában látta s most minden mozdulata annak az álomvilágnak a vetülete. Az egész könyv olyan, mint egy szép lírai költemény, olyan, mint pl. Áprily költszete: a szerző örökké másról beszél, mégis mindig a maga lelkét adja. Itt is úgy vagyunk: fogolytáborjelentetek peregnék előttünk, de a függönyök mögül, a színpad alól mindenütt átsugárzik egy finom, megértő, emberszerető lélek verőfénye. Ez különösen akkor érezhető, mikor nehéz és kényes dolgokat kell elmondania. Ilyen a nemlélet kérdése, hiszen az ösztönök a fogolytáborban sem aluszhatnak. Egy női szoknya meglibbenése kitérít a pupillákat és orrlukákat, hullámok szaladnak át a véredényeken. És vannak még vadabb dolgok. Kuncz Aladár ezeket is elmondja, de igazi művészet: csak rámutat minden póz nélkül és tovább megy, úgyhogy könyvét fiatal leányok is elolvashatják. Milyen más ehhez képest, mikor pl. Fábrián Béla beszél ugyanerről. Ezer ember asszony nélkül c. könyvében és úgy magyarmiskásan kibrutálirkodja magát. Milyen finoman világítja megert a dolgot Kuncz Aladár egy igénytelen kis jelenettel. Egy francia káplár özvegye bemegy a táborba. Az asszony szép. Persze nagy az izgalom körülötte. Az asszony nézi őket és csak ernyit mond mély és igaz megértéssel: milyen beldogtalanok önök! El van intézve. Eppen ilyen

nagyszerűen éreztető az a jelenete, mikor hosszú rabság után először szabad kimennie a városba emberek közé, bevásárolni, persze fegyverrel kísérve. Az emberek kitérnek előle. Két iskoláslány jön egy apácával. Az apáca valamit süg nekik, a leánykák keresztet vetnek és elfordítják a fejüket. De őt ez nem bántja. Túlradó érzéssel szeretne odamenni azokhoz, akik kitérnek előle, akik megvetik őt és szeretné végigsimogatni őket. Szeretné benézni minden ablakon, megállani minden bolt előtt, csempéni a kapukon, szót váltani az emberekkel s együtt futni a lovakkal. A kutyákban lehet ilyen érzés, amelyekkel az emberek sokszor rosszul bánnak, s amelyek mégis minden emberi dolog iránt őszinte hűséges érdeklődéssel és rokonszenvvel viseltetnek. Egyik oldalon az embertelen gyűlölködés, másikon a fiatal élnivágás s a szabadság kitörő érzése. Az ilyen apró finomságokban van a könyv értéke. De erős, hű és pontos megfigyeléssel adja vissza a nehéz drámai jeleneteket is. Minél hosszabba nyúlik a rabság, annál türelmetlenebbek az emberek. Az első időkben még eltelik az idő az elhelyezkedéssel, aztán olvasnak, tanulnak, szórakozási alkalmakat találnak ki. A negyedik évben azonban kimerülnek az elmék. Csak jönnek, mennek, rohannak a szabadtereken. Az örülttség beköltözik a táborba. Két német megőrül, bele is hálnak. Aztán jön Tutsek, majd Heipl; Rosenberg üldözötési mániát kap, Katz patkányfogásra adja magát. Az örület kikezdi az elméket; elhatalmosodik az alkohol, szaladnak, rohannak jóidőben, viharban egyaránt, mintha önmaguk elől szaladnának; ingerültek, hamar összevesznek vagy komor hallgatásba süllyednek. És a tények elbeszélése mindenütt szép, színes nyelven történik. Bátran merem hirdetni, hogy Kuncz Aladár könyve az egész világirodalom háborúirodalmának egyik legszebb alkotása.

(Ezúttalása következik).

Beszélgetés Szabó Bénivel, a magyar kisiparosok országgyűlési képviselőjével

A munkakamarák mellett iparostársadalmunknak kiegészítő szervezetekre is szüksége van. Minden egyhelységben dolgozó, ugyanazon vagy rokonszakmájú iparosok megalakíthatják a maguk szindikátusát. Szociális, gazdasági és kulturális alapon dolgoznak a szindikátusok

A kisiparostársadalom súlyos helyzete és a jövő kilátásai

Braşov. Saját tud. Igen közvetlen és egyszerű ember a kisiparosok országgyűlési képviselője. Szinte azt lehetne mondani, hogy csupán gondja és munkatere nőtt meg telenesen, amióta a törvényhozás tagja lett, s mint ilyenre, megyéje közönségén kívül az egész kisiparostársadalom ügyeit is rábízták. Továbbra is megmaradt szűcsmesternek és népszerű műhelyét ma is személyesen vezeti. Most például a téli időnyre való tekintettel szabadságot kért és kapott minden egyesülettől, ahol vezetőségi tisztséget visel és a Magyar Párttól, melynek ügyeit annyi odaadással és olyan önzetlennel szokta végezni.

Szabó Bénéknél nemcsak ő maga, hanem egész családja dolgozik. Ugy a szűcsmesterségben, mint a közéleti tevékenységében a családja tagjai a legközvetlenebb munkatársai. Lakása is úgy van berendezve, hogy minden pillanatban fogadhassák az ügyes-bajos embereket. Nincs külön irodahelyisége, nagyképtű külsőségek, csöbtorok, hanem minden, mint ő és egész környezete, a lehető legegyszerűbb. Ebédőjében fogadja az embereket és hálszobájának egyik szeglete a dolgozószobája.

A falon telefonjegyzék a legszükségesebb számokról. Régimódi szekrényes íróasztala mindig nyitva meg számlálhatóan aklacsomó, jegyzet és jegyzőkönyv. Törvénytervezetek, felterjesztések, hivatalokhoz címzett nyomtatott borítékok. A szekrényben külön csoportosítva a különféle iratmappák, sorszámozva elrendezve. Ott van az írógép, mely annyi ember panaszaát, kérését, folyamodását tolmácsolta a legkülönfélébb fórumokhoz. Ennyi az egész, mely a képviselő nagykiterjedésű munkájáról külsőségekben beszél.

Munkaköpenyben, dolgozóasztala mellett fogad. Most már alábbhagyott a karácsonyi megrendelések áradata és a politikai szabadsága is lejárt felé közeledik. Nemsokára ismét háttérbe fognak szorulni magánügyei, hogy ismét képviselő és az egyesületek vezetője lehessen Szabó Béni.

— Kérem legyen szíves felvilágosítani, hogy milyen helyzet állott elő az Ipartestületek megszüntetésével?

— Az Ipartestületek munkakörét tudvalevőleg — válaszolta — a törvény rendelkezése szerint a Munkakamarák vették át országsszerte. Hogy ez az új rendszer mennyiben vált be és az iparosok előnyére, vagy hátrányára lesz-e, azt most még nem lehet eldönteni. Olyan rendkívüli a mostani helyzet, hogy ilyenféle összehasonlítást még nem volna illőszérű megkövetelni.

HÁROMFELE MÓDOT ENGED MEG A TÖRVÉNY, KIEGÉSZÍTŐ SZERVEZETEK ALAKÍTÁSÁRA

— Van-e mégis szükség a kisiparosnak a Munkakamarákon kívüli megszervezésére is?

— Ez már leszögezett álláspont, hogy a Munkakamarák mellett iparostársadalmunknak feltétlenül szüksége van megfelelő kiegészítő szervezetre is. Ezzel korántsem akarunk a Munkakamarák ellen dolgozni, hanem amint azt tapasztaltuk, maguk a munkakamarai vezetők is szívesen veszik, ha iparosszervezeteket létesítünk, melyek velük karöltve dolgoznak. Amnyi a munka, annyi a tennivaló, hogy az iparostársadalom vennie hasznát, ha a törvény keretein belül iparosszervezeteket alakítanak s azok a Munkakamara munkáját is nagyban elősegítik.

— Milyen szervezkedési lehetőségre van kilátás?

— Háromféle módot enged meg a törvény: 1. Kisiparosok országos szövete Bucureşti központtal, amint az már eddig is megvolt. 2. Iparosok szervezete nemzeti alapon 3. Ipari szindikátusok.

— Iparosvezetőkkel és testületekkel igen sokat tárgyaltuk mindháromat és az az általános

vélemény alakult ki, hogy legalkalmasabb volna a mi viszonyaink között a szindikátusok megteremtése. Minden egy helységben dolgozó 10 együgyűnazon iparos vagy rokonszakmájú megalapíthatja a maga jogi személyiségét. Így tehát alkalom nyílnék arra, hogy egész kis helységek iparosait is tömöríthetnők ebbe a szervezetbe.

— Elgondolásunk szerint, minden nagyobb helységben megalakítanók a különféle szindikátusokat és azokat megyeszékhelyek szerint kapcsolnók össze. Minden megye székhelyén irodát rendeznénk be és arravaló hivatalnokokat alkalmaznánk, akik az iparosok ügyeiben eljárának. Most dolgozom egy ilyen alapszabálytervezeten, mely szerint be lehetne indítani a munkát.

— Braşovban például már csaknem minden szakma elfogadta ezt a tervet és mihelyt arra alkalmas lesz az idő, valószínűleg meg is

Mi lesz azokkal, akik nem kérték munkakönyvük becserélését

— Elveszitheti-e valaki szerzett jogát azért, mert most nem kérte munkakönyve becserélését?

— Erre valószínűleg lesz majd külön miniszteri intézkedés. Logikus és törvényszerű az eddigi rendelkezések szerint az volna, hogy aki idejében nem kérte munkakönyve becserélését, most a minisztertől kérje, aki vagy mint vis-major esetet elkésvé is elfogadná, vagy megengedné, hogy vizsgáztatás útján szerzhesse meg mesterségének gyakorlását.

— Milyen ma a kisiparosság általános helyzete?

— A kisiparosok helyzete évről-évre nehezebb lett. Ennek többféle oka van. Első és legnagyobb baj az, hogy a mezőgazdasági termékeknek nincs ára s így a mi felvevő piacunk, a falu, nem tudja megfizetni termelvényünk értékét. Nagyon gyakori az az eset, hogy a kisiparos látszólag jó ár mellett is ráfizet. Nincs megfelelő piaca portekájának és sokszor örvend, ha még veszteség árán is pénzhez jut, hogy a legszükségesebb életszükségeit fedezhesse.

— Másik nagy baj, hogy a különféle vármok és más költségek annyira magasak, hogy a megfelelő nyersanyagot külföldről nem tudjuk behozni. A belföldi nyersanyagtermelők viszont kartellekkel annyira védik a maguk nem mindig versenyképes árúját, hogy mérhetetlen magasabb árat vagyunk kénytelenek sokszor silány minőségért kifizetni.

KEVÉS KERESETI LEHETŐSÉG, ROSSZ PIAC, DRÁGA NYERSANYAG ÉS MAGAS KÖZTERHEK

— A harmadik és legnagyobb bajunk pedig a közterhek mérhetetlen nagysága és súlya. A kisiparosság mérhetetlenül nagyobb terhet hordoz, mint igen sok más foglalkozási ág. Aránytalanul nagyobb a mi megterhelésünk, mint polgártársainké. Kevés kereseti le-

Igazán szép, igazán olcsó
ajándék

Jézus neked élek!

című legkedveltebb gyermekimakönyv
ára olcsóbb lett, csak 32 lei. Igen
szép és csinos, egészvászonkötés,
arany nyomással. Minden 10 példány
után egy ingyen példány!

Kapható

Beszerezhető kiadólétszámban

alakítják szindikátusaikat. Nem lehetetlen, hogy a többi városok is csak a példát várják.

HÁROM IRÁNYBAN DOLGOZNÁNAK A SZINDIKÁTUSOK

— Mi lenne az ipari szindikátusok célkitűzése?

— Háromféle irányban tartanók szükségnek beindítani a munkát: 1. szociális, 2. gazdasági és 3. kulturális alapon. Foglalkoznának az iparosság általános helyzetével, adókkal és más közterhek méltányos elosztásának kiharmonizálásával és a továbbképzés kérdésével. Ezek mellett természetesen útbiztosításokkal, felvilágosítással és különféle kimutatásokkal segíthetnének a Munkakamarák munkájában is.

— Braşovban például azután, hogy elvették az Ipartestület hatáskörét, annak vezetősége és személyzete azután is dolgozott és igen beszédes bizonyította a munkájuknak az, hogy 2000 eseten jártak közre teljesen díjtalanul az iparosok és segédek könyveinek becserélésénél. Ezzel úgy a felek, mint a Munkakamara munkáján sokat könnyítettek.

— Miért kellett az ipari okmányokat becserélni?

— Az országban négyféle törvény szerint voltak kibocsátva munkakönyvek és iparigazolványok. Így tehát nagyon is szükséges volt ezeket egységesíteni. Baj csupán azért volt enél, hogy túlsok okmányt követeltek hozzá és ezáltal költségessé tették. Holott minden munkakönyv megszerzése eredetiben is pénzbe került s mint szerzett jog továbbra is díjtalanul kellett volna a tulajdonos birtokában maradjon. Ez a becserélés csak úgy lehetett volna méltányos, ha teljesen díjtalan végezték volna.

hetőség, rossz piac, drága nyersanyag és magas közterhek. Ezek okozták, hogy ma a kisiparos nemhogy fejlődni tudna, hanem legtöbbje meglevő készletét emészté meg.

— Mivel lehetne a kisiparosság helyzetén javítani?

— Első kongresszusunk (1920) óta minden alkalmat megragadtunk arra, hogy helyzetünket az országgházban és minden illetékes fórumon szóvá tegyük és azóta minden kérdésünket napirenden tartjuk. Eddig azonban még nem sok jót kaptunk. Ha más gazdasági politika kezdődne az országban, kevesebb kész áru jönne be az országba és főleg a közterhek viselését minden foglalkozási ágra egyformán és méltányosan osztanák el, úgyhogy minket is felszabadítanának a mérhetetlen terhek alól, talán a kisiparosokra is jobb esztendő virradhatna.

A KISIPARI HITELINTÉZET, MIT IGER A JÖVŐ...?

— Mit lehet várni a szervezés alatt álló kisipari hitelintézetektől?

— Ettől sokat remélünk. Elég nagy tőkével indul, úgyhogy komolyságában nincs okunk kételkedni. A tervezet szerint maga az állam járulna 10 éven keresztül évi félmillió leinyi tőkével ennek megteremtéséhez, ami igen tekintélyes összeg. Az előbb említett méltányos közteherviselés, a megfelelő kisipari hitelnyújtás és a célszerű szervezkedés a kisiparosokat is talpra tudná állítani.

— Kielégítő-e ma a kisiparosok kiképzése és továbbképzése?

— Ezen a téren is van még kívánni való. A tanoncoktatás most van éppen átszervezés alatt. Megfelelő iskolaépületekkel, tantermekkel, felszereléssel és személyzettel sokkal többet lehet elérni. Reméljük, hogy a szervezkedés által úgy erre, mint a továbbképzésre több figyelmet fogunk fordíthatni. Az otthoni szakmai kiképzés örvendetesen haladó irányú országsszerte.

— Van-e a kisiparok kilátása jobb jövőre?

— Minden alapunk megvan rá, hogy ebben higgyünk. Téves felfogás az, hogy ha kevesen volnánk, jobban élhetnénk. Nem. Mihelyt a mezőgazdasági termékek ára megfelelőbb lenne és kiszorítanák a külföldi iparcikkeket éppúgy, mint a gyáripár, mi is nagyot lendülnénk felfelé. Meg vagyok győződve, hogy a körülmények megfelelő változása mellett kétszer, sőt háromszor ennyi kisiparos is tisztességes megélhetést találhatna munkája után.

— Ismét új év előtt állunk — fejezte be nyilatkozatát Szabó Béni — s ilyenkor valahogy mindig felújúl az ember reménye. Mi is reméljük, hogy erőnk összefogásával és megértéssel valamennyiünk sorsán javíthatunk.

Biztató kezdet a nemzetközi politikában

Mindenütt nagy örömet keltett az olasz-angol földközi-tengeri egyezmény. — Eden és Ciano külügyminiszterek kölcsönösen üdvözlő üzenetet küldöttek egymásnak

Szombaton megtörtént az angol-olasz földközi-tengeri egyezmény aláírása, melyről már hónapok óta tárgyalt egymás között a két nagyhatalom diplomáciája. Az egyezmény szövegének hivatalos közzététele kedden fog megtörténni. Az egyezmény tartalmáról csak még a nagy körvonalakat tudják, hogy t. i. a szerződő felek kölcsönösen biztosítják a jelenlegi állapotot s szabályozzák a forgalmat a Földközi-tengeren. Együttal kinyilvánítják, hogy a szerződés nem irányul harmadik hatalom ellen.

Rómából jelentik: A sajtó érdeklődésének előterében az olasz-angol földközi-tengeri egyezmény áll. A lapok részletesen közlik a két kormány részéről elhangzott nyilatkozatokat. Sir Eric Drummond, római angol nagykövet, a következő nyilatkozatot tette:

— Áthat bennünket a tudat, hogy

az egyezmény aláírásával nagy lépést tettünk az általános megbékélés útján.

Olaszország és Nagybritannia között nincs többé nézeteltérés. Hisszük, hogy további hasonló egyezmények most már gyors egymásutánban következnek. Ezek az egyezmények az európai helyzet tisztázása szempontjából nagyértékűek. Az olasz-angol egyezmény nem irányul sem Franciaország, sem bármely más állam ellen.

Az angol nagykövet Ciano gróf olasz külügyminiszternek átadta Eden angol külügyminiszter üzenetét, mely szerint a földközi-tengeri egyezmény aláírását nagy meglepéssel fogadja és reméli, hogy az egyezmény a béke és a nemzetközi biztonság érdekében folytatandó további együttműködés kezdetét jelenti.

Ciano gróf megköszönte az angol külügyminiszter üzenetét és kérte a nagykövetet, közzölje Eden külügyminiszterrel, hogy a fasiszta kormány teljes mértékben osztja ezt a meglepédest és szándékot.

MEGLEPÉDES A FRANCIA KÖZVÉLEMÉNYBEN

Párizsból jelentik: A francia közvélemény és a sajtó legnagyobb része örömmel üdvözlö az angol-olasz megállapodást. Vasárnap érdekesen kommentálták a francia lapok a megállapodást.

A Journal szerint az újesztendő legbizta-

több kezdetét jelenti az angol-olasz egyezmény aláírása.

Az Excelsior az angol-olasz egyezmény megkötésében az általános európai engesztelődés első biztató jelét látja. A lap úgy tudja, hogy

az egyezményhez két levelet is kapcsoltak: az egyik az egyiptomi, a másik a spanyol ügyről szól.

Az Oeuvre azt írja, hogy Franciaország is teljes mértékben meg lehet elégedve az angol-olasz megállapodással.

Franciaország csatlakozása attól függ, hogy miképpen tisztázódik álláspontja a spanyol kérdésben

Az olasz-német együttműködés továbbra is az olasz külpolitika tengelye marad

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség, mint félhivatalos sajtóiroda közli az angol-olasz egyezménykötés tényét, s egyúttal az egyezmény tartalmában bizonyos részletekre is céloz. Végül azt a megállapítást teszi, hogy az egyezmény igen fontos kihatással lehet a spanyol kérdésre is.

A Giornale d'Italia fejtegetést ad az angol-olasz tengeri egyezmény jelentőségéről. Azt mondja, hogy az egyezmény létrejötte viharos mult fölszámolását jelenti, de nincs szövetségjellege. Az egyezmény érthetően nyitvartartja Franciaország számára azt a lehetőséget, hogy csatlakozhassék. Franciaország csak-

A Petit Parisien szintén kiemeli, hogy az egyezmény hathatósan szolgálja az európai béke ügyét.

DELBOS FONTOS BÉKÉTÉNYEZŐNEK MONDJA AZ EGYZEMÉNYT

Párizsból jelentik: Delbos külügyminiszter nyilatkozott a római egyezményről:

— A francia kormány örül ennek az egyezménynek, — mondotta. — A két európai nagyhatalom közeledése két olyan európai hatalom megegyezését jelenti, amelyekhez Franciaországot baráti hagyományok és szolidáris érdekek fűzik.

— Az egyezmény teljes rendet teremt a Földközi-tengeren s ezzel a béke fentartásának fontos tényezőjévé válik.

— A francia kormányt a londoni kormány állandóan tájékoztatta a tárgyalások állásáról, ezért Franciaország a helyzet teljes ismeretében csatlakozhatik azokhoz, akik Európaszerte rokonszenvüket nyilvánítják az angol-olasz egyezmény megkötése alkalmából.

ugyan szintén részt akar venni a megállapodásban, azonban a Földközi-tenger spanyol érdekeltsege iránt még nem tisztázódott kellően az álláspontja. A spanyol vörösek és a szovjet közötti összefüggést is respektálni kívánja, holott az olasz álláspont az, hogy a Földközi-tenger partjain az orosz szovjetnek támaszt kapnia nem szabad. A francia politikának ebben a tekintetben szint kell valfani s ettől függ az, hogy az olasz-angol tengeri megállapodás tud-e csatlakozni. A Giornale d'Italia még hangoztatja, hogy az angol-olasz megállapodás nem változtat az olasz-német együttműködésen, mely továbbra is az olasz külpolitika tengelye marad.

Nagyjelentőségű fordulat a magyar belpolitikában

A legnagyobb ellenzéki párt együttműködésre lép a kormánypárral. — A kormányzó hatásköre bővítésére megállapodás jött létre a kormányelnök és Bethlen István között

Budapestről jelentik: A Reggeli Ujság jelentése szerint a magyar belpolitika döntő fordulat előtt áll. Politikai körökben nagy érdeklődést kel-

tett Eckhardt Tibor szombati kijelentése, mely szerint a jövőben a független kisgazdapárt nem zárkózik el a közéleti felelősség vállalása elől. Egyes politikai körökben ebből arra következtetnek, hogy a független kisgazdapárt belép a kormányba.

Más verzió szerint a független kisgazdapárt nem lép be a kormánypártba, de azt kívülről támogatja. Hogy pedig a közéleti felelősségekben is résztvegyen, megkapja a földművelésügyi tárcát és a belügyi államtitkárságot, továbbá a kisgazdapárt híveiből neveznek ki több főispánt.

Az alkotmányjogi reformok tárgyában serényen folynak a tárgyalások. Darányi miniszterelnök és Eckhardt Tibor, hír szerint, megtalálta a közös alapot a reformok megvalósítására. Az ősszel, állítólag, már választások is lesznek az új választójogi törvény alapján.

Sipőcz főpolgármester halálával kapcsolatban megindultak a találgatások a főpolgármester utódát illetően. Sűrűn emlegetik Ripka volt főpolgármester nevét és Zsitvay Tibort, a kormánypárt fővárosi községi csoportjának elnökét.

A Hétféli Napló szerint Darányi, Bethlen és Eckhardt között elvi megállapodás jött létre az alkotmányjogi reformok tárgyában.

Olvassátok és teriesszétek

a Magyar Lapok-at!

A holland trónörökös női főlegényét meleg ünnepségekben részesítette a holland hadsereg tisztikara.

Képünkön jobbról balra a következők láthatók: Bernhard Lippe-Biesterfeld herceg, a főlegény, középen W. Ruell altábornagy, baloldalon a főlegény öccse, Aschwin herceg.

Tapasztalatok tízötzertől tizenkettőig egy plébánia- hivatalban

Oradea január hó. Valami ügyes-bajos dolgan, ami mindig akad a mai világban, meg kellett fordulnom az egyik plébánián. Délután volt. A plébánost hiába kerestem, azt mondták, hogy elment az iskolába hittanórát adni. Ugy bizony, mert a vallásoktatás ledegradálódott a délutáni melléktanfolyamok sorába. Kerestem az iskolában is, de onnan már elment a kórházba. Nyomon követtem. De már ott sem sikerül találok vele, mert dolgavégeztével gyűlésre sietett egyik intézetbe. Tehát: utána! Mire azonban a gyűlés véget ér, már nem tudok kimerítően tárgyalni vele, mert súlyos beteghez hívják és sietnie kell. Megállapodunk abban, hogy másnap délelőtt felkeresem a plébániahivatalban.

Másnap, megbeszélésünk szerint, bekopogok hozzá. Már négyen várakoznak az előszobában. Várakozok én is. Most kinyílik az ajtó és megviselt, törődött, de intelligens arcú iparosember lép ki az irodából. Leül és tovább várakozik.

Az érkezés sorrendjében következő, középkorú úriasszony megy be... Várakozás közben szemléldöm az iroda asztalán heverő iratok, füzetek fölött... afrikai misszió... néger gyermekek... kartoték lapok... jegyzetek... folyóiratok... Utálom a hallgatózást, de... a beszélgetés hangfoslányai a becsukott ajtón átszűrődnek. A fülem nem dugnam be. Összeszedem, összerakom a szavakat. Öngyűlöset másodlagos házassági esküvőjéről van szó. Igen ám, csak hogy az első ura holtán nyilvánítták körül nincsenek rendben az akták s itt az elgördíthetetlen akadály... Öngyűlöset sír... hivatkozik vallásosságára... ő ismeri a szentírást is... az egyház kegyetlen... valahogy szóba kapcsolódik a gyónás is... öngyűlöset, aki ismeri a szentírást! — azt mondja, hogy ez is a papok találmánya... a pap előveszi a szentírást, rányit Szent János evangéliumának vonatkozó szakaszaira... öngyűlöset azt mondja, hogy hát ez talán nem is erre vonatkozik... a pap magyarul, szeretettel simogatja a fájó, beteg lelket... öngyűlöset meggyőzőhöz, a papnak a törvényt be kell tartania és betartatnia és sajog a szíve, hogy — öngyűlöset elégedetlenül távozik...

A pap meglát, behív, de ragaszkodom a sorrendhez. Más asszony megy be. Ez is házassági ügy. Honnan tudom, talán ismerem? Dehogy, hanem az előző beszélgetéseknél minden idegszálával figyelt, izgult, ajka remegett s így nem kellett nagy pszichológusnak lennem, hogy kitaláljam: az előbbi eset pandantjáról van szó, színárnyalatú különbségekkel. Rendezetlen házassági igazam volt.

— *Jaj Istenem, hát az uraknak is ennyi bajuk van?* — szól a mellettem várakozó toprongyos öreg asszony, a ki a következő soros. Közbe beugrik egy „hivatalos szeméj” bőrkabátja és aktatáskája s a szegény asszony dehogy is merne hangot adni, hogy ő következő volna...

De sorra kerül ő is. Szatyorából három pár ócska, rongyos cipőt bugyolál elő.

— *Az Istenre kérem Főtisztelendő úr, segítsen meg, hogy a cipőket megtalálhassam...* három gyermekem ül otthon, nem mehetnek iskolába, nincs egy darab fa, egy falat kenyér. Az uram a kórházban van, súlyos beteg. Ha legalább egyik gyermek kijárhatna és a jóemberekhez elmehetne kéregetni... még az utcasarokra sem állhat ki szegény, hiszen így halálra hűti magát...

Segély és meleg predikáció arról, hogy milyen sorsdöntő gyermekek, egész életére tragikusan kiható cselekedet, koldulni küldeni...

— *De mit csináljak, ha nincs mit enni adnom,* — szóló motyóját takargatva távozóban.

Ezek a tragédiák el is felejtették velem, hogy rajtam a sor. A plébánosnak kell rá figyelmeztetnie. De ugyanakkor behívja azt az embert is, aki érkezésemkor jött ki és azóta vár.

Igy tudom meg, hogy az iparoskölsejű embernek meg egészen különös kérése van. Azt kéri, hogy egy ötezer lejes váltóra írja alá a főtisztelendő úr a nevét, kezésként. Ő megérdeklődte az egyik bankban, hogy a valamelyik plébános aláírja a váltót, folyósítja

neki az ötezer lejes kölesönt. A plébános elgondolkozva sétál a szobában...

— *Uram én tisztességes ember vagyok, én a kölesönt becsületesen visszafizetem.*

— *Jó, jó, de hát mindenki ezt mondja: Vannak akikben a jóakarát is meg van... De mégis ez kissé szokatlan kérés...*

— *Amennyiben a kérésemet nem teljesítik, kilépek az egyház kötelékéből s elmegyek oda, ahol megsegítenek. Elmegyek akárhova másfelekezethez, hiszen nem lehetek öngyűlöset...*

— *Gondolja, hogy tárt karokkal várják s boldogok lesznek, hogy e nem éppen szerény kívánságot teljesíthetik?* — kérdeztem, mert megdöbbentem erre a szelid terrorra. S fűrkészve tekintettem rá, valami alkoholis vagy egyéb abnormitást keresve. De menten meg is bántam a szigorú hangot, mert a szegény embernek könnyes lett a szeme.

— *Jó ember! Most már mondjon el mindent. Nem azért, mintha fogni akarnók. Mert aki csak papíron katolikus, annak távoztása akóra veszteség ill, mint amekkora nyereség ott, ahova menni óhajt. Nem az a fontos, hogy melyik anyakönyvbe van beírva, hanem mi van a lelkeben? — Az elhatározás az öné, szabad az akarata, de most már mondja meg, mire kell magának pont ötezer lei? S hogy jutott önnek eszébe pont a plébános úrhoz jönni kezességért, akit ön sem ismer, s annál kevésbé ismeri őt?*

— *Először az öngyűlöset gondolatával foglalkoztam, azután az jutott eszembe, hogy az egyházzal fordulok segítségért. Egyszer már fiatal segéd koromban az egyházzal fordultam. Akkor sem segített meg. S ha most sem segít...*

— *És mire kell ötezer, pont ötezer lei?*
— *Lakásom, üzletem volt, adós maradtam nyolcszáz lakbérrel.*

Tragikus életű angol királyfi

Az angol trónváltással kapcsolatban a londoni lapok az angol történelem szerencsétlen királyfiáról hoznak híradásokat, azokról a trónörökösökről és ifjú királyokról, akik nem tudtak apáik örökébe lépni, vagy a trónt nem tudták megtartani.

Hódító Vilmos legidősebb fiának, Róbert, normandiai hercegnek kétszer kellett elhagynia apái trónját, mert testvérei elkergették onnan. Végül is elvesztette hercegségét és börtönben halt meg. A Blois-házból származó István király legidősebb fia nem érte meg atyja halálát és ugyanez volt a sorsa II. Henrik Anjou-házbéli király fiának is. A York-házbéli IV. Eduardot elkergették trónjáról, mielőtt megkoronázhatták volna. A Tudor-házból származó VII. Henrik legidősebb fia walesi hercegeként halt meg és ugyanaz a sors érte a Stuart-házból származó I. Jakab király legidősebb fiát is. Anna királynő legidősebb fia is szülei életében halt meg s így csak trónörökös volt, király soha. VII. Edwardnak, a Szász-Köburg-Góthai ház első uralkodójának fia, aki V. György idősebbik fiutestvére volt, szintén meg apja halála előtt halt meg, mint clarencei herceg. Az őket megelőző Windsor-házbéli trónörökös pedig leköszönt.

Az angol lapok arra is emlékeztetik olvasóikat, hogy az angol történelem folyamán mindezideig egy év leforgása alatt csak kétszer volt három király az országban, még pedig az 1016. és az 1065. esztendőben. Az újságok arról is írnak Londonban, hogy az Edward nevű uralkodókat nem nagyon pártolta a szerencse. Mártir Edward királyt mostohaanyja akaratából gyilkolták meg, II. Edwardot lemondásra kényszerítették. III. Edward dekadens uralkodó volt, aki uralkodása vége felé teljesen egy Alice Perrerr nevű udvarhölgy befolyása alá jutott, IV. Edwardnak nagyon nyugtalan volt az uralkodása. Egyszer szüzületébe ment, később pedig saját tanácsadói ellen kellett harcolnia, hogy újra elfoglalhassa ősei trónját. V. Edwardot meggyilkolták, VI. Edward tizenhat éves korában, hatévi uralkodás után halt meg és csak VII. Edward menekült meg attól a balsorsból, mely az Edward nevű uralkodók sorsához tapadt. És most VIII. Edward...

— *Hát ez nyolcszáz lei s nem ötezer.*
— *Igen, de a házigazdám visszatartotta a szerszámait.*

— *Nem tesz semmit, gyerünk, kikunyoroljuk a házigazdától s lassacskán letérleszti No, rendben van?*

— *Dehogy van, de hogy van. Nem olyan egyszerű a kérdés... Elmentem és megkérdeztem egy ügyvédet, joga volt-e a házigazdának visszatartani a szerszámot lakbérfejtében? Azt mondta, hogy: nem! Majd ő megmutatja lrt is levelet, aztán perre mentünk... volt is néhány tárgyalás, és az ügyvédnek igaz volt, megnyertük a pert.*

— *No hála Istennek! Akkor viszi a szerszámait és valahol megnyitja a műhelyét. Nyolcszáz lei... mégsem ötezer...*

— *Dehogy nyitom. Kérem, nem olyan egyszerű a dolog... Most az ügyvéd, aki bélyeg-költségekben, ügyvédi eljárásokban háromezer leien felüli összeget számított fel, — lefoglalta a szerszámokat. Ott vagyok, ahol voltam, csaknem ötszörös teherrel...*

Felajánlom, hogy könyörögni fogok az ügyvédnek. Ő már megtette, eredménytelen maradt.

Hiába magyaráztuk, hogy a plébániának a pillanatnyi éhezők nyomorúságát sínés módjába csillapítani, hogy lehetetlen kíván, hiszen ilyen ezer meg ezer segélyre szoruló van s a pap nem vállalhat kezeséget, a szegény embert meggyőzni nem lehetett, s mert nem tudtam más segítséget ígérni, felajánlottam, hogy összekötetésemmel szívesen segítek, ha csak egyetlen módot találunk...

Ő azonban azzal a keserű érzéssel távozt, hogy egyháza, illetve a plébános, még egy ötezer lejes váltót sem akar aláírni a számára...

... És a plébánosnak könnyes volt a szeme...

Odakint már hárman várakoztak.

Mennyi lelkierőre, mennyi anyagi forrásra volna szükség, hogy ezeket a szenvedéseket és nyomorúságokat — mindegyik egy-egy kis élettragédia — orvosolni lehessen. És mennyi érző szív, mennyi segítő világi apostolra, akik részt vegyenek a munkában!

Várady István.

kodása vége felé teljesen egy Alice Perrerr nevű udvarhölgy befolyása alá jutott, IV. Edwardnak nagyon nyugtalan volt az uralkodása. Egyszer szüzületébe ment, később pedig saját tanácsadói ellen kellett harcolnia, hogy újra elfoglalhassa ősei trónját. V. Edwardot meggyilkolták, VI. Edward tizenhat éves korában, hatévi uralkodás után halt meg és csak VII. Edward menekült meg attól a balsorsból, mely az Edward nevű uralkodók sorsához tapadt. És most VIII. Edward...

Erre a könyvre várt Ön!

A meghüleses betegségek megelőzése

A CSECSEMŐKORTÓL AZ AGGKORIG.

Irta: dr Müller Vilmos, kir. tanácsos, főorvos. Ezen időszéri és rendkívül fontos könyv tartalomjegyzékéből:

Van-e meghüles?
Hogyan védekezzünk a meghüles ellen?
Hogyan védjük meg csecsemőinket és kisrmekeinket a meghüles ellen?
Hogyan védjük meg magunkat tőlőtől a meghüles ellen?
Mi is történik testünkben, ha meghülnék?
És ha mégis meghülnék, mit csináljunk?
A meghüleses betegségek elleni óvintézkedések az aggkorban.

A „meghüleses betegségek” különösen lerontják a szervezet ellenállóképességét! Mindenki saját érdekében a legsürgősebben olvassa el a rendkívül fontoságu művet!

Ara 45 lei és portó.

Kapható KIADÓHIVATALBAN.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II, 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lejt.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Csalj szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Csalj, Flata Unirii 13.

Kéziratokat nem öntünk meg és nem adunk vissza.
Csakis választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A szél gyengülése, hőmérséklet emelkedése várható. Több helyen eső és olvadás.

NAGYSZABÁSÚ KATONAI ÜNNEPSÉGEK A PELES-KASTÉLYBAN. *Sinaiból* jelentik: A Peles-kastélyban tegnapi nagyszabású katonai ünnepségek zajlottak le. Az első hegyi vadász-ezred és az első könnyű gyalogsági zászlóalj tisztikara rendezett ünnepséget, amelyen megjelent az uralkodó is. Disztribúció volt, amelynek során *Balanescu* tábornok tullez szavakkal üdvözölte őfelségét.

ELŐLEPTETÉSEK A SATUMAREI PÜSPÖKSÉGEN. *Satu-Mare.* Saját tud. *Fiedler István* megyéspüspök újév első napján *Szeibel István* püspöki titkár püspöki úradalgazgatóvá és *dr. Mészáros Jánost* szentszéki jegyzővé nevezte ki.

SIPŐCZ JENŐ FŐPOLGÁRMESTER TEMETÉSE. *Budapestről* jelentik: Sipőcz Jenő főpolgármestert hétfőn délelőtt óriási részvét mellett kísérték el utolsó útjára. Már reggel 9 órakor a temetésen résztvevők nagy tömege öngyújtóval a Bazilika környékét. A rengeteg koszoru és virágsokor között ott volt *Horthy* kormányzó koszorúja is. A temetésen résztvett *Serédi* Jusztinian bíboros hercegprímás, *Róder* Vilmos helyettes miniszterelnök, *Lázár*, *Kozma* és *Bornemisza* miniszterek, a feisház és képviselőház elnökei, a különböző testületek küldöttségei, valamint a főváros valamennyi vezető tisztviselője, élükön *Szendy* Károly polgármesterrel. Megjelent a Pázmány Egyetem tanácsa is, miután Sipőcz az egyetemnek díszdoktora volt. A temetési szertartást *Zadravetz* tábort püspök végezte, majd *Szendy* Károly polgármester mondott megindító búcsúbeszédet, kiemelve a főpolgármester soha el nem múló érdemeit.

Ismét kinevezték a carei időközi bizottságot. Saját tud. A belügyminiszter újabb négyhónappal meghosszabbította a carei időközi bizottság működését. A kinevezés már megérkezett és nem tartalmaz változást. Careiben további négy hónapra ugyanaz a vezetőség marad és szombaton már le is tette az esküt.

IDEIGLENESEN TATARESCU MINISZTERELNÖK VEZETI A LÉGÜGYI MINISZTERIUMOT. *(Bucuresti).* Radu *Irimescu*, volt légügyi alminiszter, a Resita művek vezérigazgatója, hosszas tanácskozást folytatott tegnapi *Tatarescu* miniszterelnökkel, aki felajánlotta neki a légügyi és tengerészeti minisztérium vezetését. *Irimescu* ma fogja megadni válaszáat. A királyi dekrétum, amely *Caranfil* légügyi és tengerészeti miniszter lemondását tudomásul veszi és az új miniszter kinevezéséig *Tatarescut* bizza meg a minisztérium vezetésével, a hivatalos lap hétfői számában jelent meg. Politikai körök értesülése szerint a lemondás azért vált szükségessé, mert *Caranfil* és *Anghelescu* hadügyminiszter között már régóta súlyos ellentétek vannak, amelyek azonban az utóbbi időben annyira kiéleződtek, hogy a két minisztérium együttműködése személyi változások nélkül lehetetlenné vált.

3000 lei segélyt küldött Caribe az oradeai munkakamara. Saját tud. Újévre 3000 lei érkezett a carei polgármesteri hivatalhoz. Az összeget az oradeai munkakamara küldötte azzal, hogy osszák szét a munkanélküli iparosok között.

Zürichi zárlat. Párizs 20.31 fél, London 21.36 egyenlő. Brüsszel 73.32 fél, Milánó 22.92 fél, Amsterdam 238.35, Berlin 175.10, Bécs — schilling 78.60, Prága 15.25, Varsó 82.25, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Kétszeresére emelte fel Anglia egy év alatt repülőgépek számát. Londonból jelentik: Az angol lapok jelentése szerint Angliának 1936 decemberében 1040 elsőrendű repülőgépe volt. Az 1935. év végén csak 530 repülőgépe volt, viszont 1937 márciusára már 1500, néhány hónap múlva 1750 hadi repülője lesz.

POTARCA A PARASZTÁLLAM MELLETT. *Craiova* jelentik: A Nemzeti Parasztpárt olteniai vezetősége *Potarca* elnöklésével értekezletet tartott. *Potarca* beszédében sürgette egy nagyszabású kongresszus összehívását, hogy lássák a tömeg hangulatát, s azokat a bajokat, amelyek orvoslásra várnak. *Potarca* beszéde során kijelentette, hogy kitart a parasztállam mellett.

Rendőrsípot kell hordaniok a sanghaji japánoknak. *Tokióból* jelentik: A sanghaji japán főkonzulátus rendeletileg kötelezte a város összes japán lakóit, hogy az utcán hordjanak maguknál szabályszerű rendőrsípot s ezzel japánellenes merényletek esetén azonnal segítségért siphjanak. A sipviselési kötelezettség alól a nők és kis gyermekek sem mentesek.

Hamis szerződéssel eladta a más földbirtokát *Mercurea-Ciuc.* Saját tud. *Nicolae Anghelina* bicazi gazda feljelentette az ügyészségen *Topleanu Flora* nevű odaváló lakost, hogy az 6 nevén álló és általa birt több darab földbirtokát hamis adásvételi szerződéssel eladta. A nem mindennapi bűnygyben *Antonescu* vizsgálóbíró megkezdte a kihallgatásokat.

Csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a gyomor és a béltraktus reggel felkeléskor egy pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvízzel feltöltéssel kitisztítandó! Az orvosok ajánlják.

Elfogták a fosztogató fiatalembereket, *Oradea.* Saját tud. Az elmúlt hétszerdáján — amint annakidején megirtuk — ismeretlen tettesek feltörték *Markovits Ernő* kereskedő raktárhelyiségét és onnan 4 zsák lucernamagot — 12 ezer lei értékben — elloptak. Az elloptott vetőmagot *Markovics* utmutatása alapján még másnap megtalálták és rövidesen az egyik tettest is sikerült le tartóztatni, aki közben *Lenics* fényképész kirakata is betörték és 3 fényképet emelt el. *Brock Sándor* *Tache Jonescu* 83. szám alatt lakó 21 éves munkás a rendőrségen bevallotta, hogy *Jakab Sándor* nevű társával követte el a betörést, akinek azonban nyomavesztett és a mai napig is körözik. *Brock Sándor* visszaeső bűnös. Hétfőn délelőtt átkísérték az ügyészségre.

Amerika milliomasal. Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államokban a washingtoni kincstári hivatal kimutatása szerint az 1934. évben 33 embernek volt egymillió dollárnál magasabb évi jövedelme és ezek együttes jövedelme 57,775.000 dollár volt. Ezzel szemben 3,671.773 személynek, vagyis az adóköteles polgárok 90 százalékának évi jövedelme nem haladta meg az 5000 dollárt. Newyork államban egy adófizető lakott, akinek évi jövedelme meghaladta az ötmillió dollárt, további kettőnek évi jövedelme két és három millió dollár között, tízenegye pedig egy és két millió dollár között váltakozott.

Régi haragosok véres verekedése a faluban. *Oradea.* Saját tud. *Osorheiben* szombaton éjszaka *Farkas Mihály* és *Farkas Sándor* osorhei gazdák ittas állapotban felkeresték régi haragosuk *Virág István* osorhei gazdálkodó házat. Az ablakot és az ajtót betörve, behatoltak a lakásba, ahol *Farkas Sándor* bicskájával súlyosan megsebesítette az alvó *Virág Sándort*, *Virág István* fiát. *Virág István* felébredt a zajra és a kezéigyába eső vasalóval fejbevágtá *Farkas Mihályt*, aki eszméletlenül terült el a földön. A szomszédok is felriadtak a dulakodásra és értesítették a csendőrséget s a községi orvost a történetekről. A községi orvos részesítette első segélyben a két súlyos sebesültet, akiket súlyos állapotban kórházba kellett szállítani. A másik támadó, *Farkas Sándor* elűnt a községből. A csendőrség jelentette az esetet az ügyészségnek. A vizsgálat megindult.

Innitzer bibornok rádióbeszédet mondott Bécsben

Az istentagadó mozgalom elleni szembenállásra hívja a közönséget

Bécsből jelentik: *Innitzer* bíboros-érsek a bécsi rádióban foglalkozott a nemzetközi élet nagy veszedelmeivel. El kell szűlni rá — mondotta többek közt. — hogy az istentagadó mozgalom ebben az évben heves hadjáratot indít és a modern propaganda minden eszközeivel igyekszik majd ellenszenvet és gyűlöletet szítani az egyház és a kereszténység ellen. Ennek a mozgalomnak nyugaton való elterje-

Ujra kell kezdeni

Kinyújtjuk a kezünket sóváran utána, fehér hó, égi dunyha, hogy szegény álmotlan fejünkre huzzuk tiszta takaródat, hogy leborítsuk lázainkat, elringassuk álmotlanságunkat, friss gyolccsal foltozassuk e meghajszolt világ szakadt köntösét, megszépítsük barázdás arcát. Mikor hajnalban kitékintettünk az ablakon, egyszerre megenyhült borús tekintetünk, kiült arcunkra a vesztett boldogság bágyadt visszfénye, fülünket ostromolni kezdte a mult, bájoslag lágy trillákkal és könnyes szemünket tarka képzetekkel... Hó, szűzi fehérség, mily tisztába öltöztetted ezt a rongyos világot, mily gyorsan eltörlőd sársebeit, menny-asszony díszel ékesítet a roncsokat, csipkével fiatalítod az agg házakat, meleg prémekeket raksz a didergő tar-gallyakra... A fülledt szobákba tündöklő téli délibáb ragyog be hajnalra, a zugó fülek kagylója, mely annyit gonosz zürzavart eszik mohón, most megtéink szánok csillángelésével, gyermekek kacajáva, lágy vonók zenéjével. Szemünk, mely annyit rut képet tükrözött vissza már, most jégen tovasikló párok, almapirosága arcok, pipázó kemények, dusan terített asztal, hancurozó gyermekek, illatos kalács és bíli parkett tükrén lejtő rózsaszínű pillangók káprázatan mereng el. A hó, a hó, a visszaterő hó, a drága téli vendég, akit nem tud számítani az ember ridegsége sem, a hó évről-évre visszahoz valami az emberiség mult ifjúságából, tünt boldogságából. De miért nem hozza vissza, miért nem engedjük mi, ostobák, hogy visszahozza arcunkra a derűt? Miért nem tudja elsimítani lágy keze a lélek ráncait, betönni a kedély szakadékait? Oh, ha még egyszer újra kezdhétnék!... Ha olyan fehér lap nézne ránk sorunk könyvéből, hószin betűkkel, mint a hóborította táj... E nyugtató fehér kéz, mely szelíd erőszakkal minden évben fehérbe öltöztet, pirosra csipi arcunkat és mosolygó bölcseséggel arra tanít, hogy hiba, hiába: minden újra kezdődik, évről-évre, mindörökké, mindörökké, a megújuló élet isteni törvénye szerint... A természet ismétli önmagát, a mindenség élete körben forog, semmi sem múlik el, minden újra születik, örökkévaló az élet, örökkévaló az ő törvénye és nincs a balga embernek az a lázadása, amely a törvény rendjét valaha is megbontaná. Csak mi, mi szegény, szánandó férgek képezzük magunkat a teremtés koronáinak. Cvetrelmes alacsonyrendűségekkel érzéssel viaskodva, mi akarjuk magunkat a mindenség urának képzelni! De annyi hatalmunk nincsen, törpe magunk fölött sem, hogy elrontott életünket újra kezdjük. Ujra, mint a természet! Nem tudjuk lesöpörni életünk telefirkaft apjáról az éktelenkedő betűk szennyét. Nem tudjuk messze űzni az álmotlan évek rémeit. Nem tudunk fehérbe öltözködni a természettel együtt. Oh, rázd meg magad, zsihbadt lélek, vedd le szennyes ruhádat, vedd magadra té is az egészség, a tisztaság, a boldog egyszerűség fehér gyolcsruháját: ember, újra kell kezdeni!

Carei évi statisztikája. Saját tud. Carei anyakönyvi hivatala összeállította az elmúlt esztendő születési, házassági és halálozási statisztikáját. Eszerint: születés 337, házasság 143 és halálozás 334 volt.

AMERIKÁBAN ELLOPTAK A DINOSAURUS-SZIKLACSUCSOT. *Newyorkból* jelentik: *Holyoke* mellett (*Massachusetts*-állam, *Amerika*) ismeretlen tettesek ellopták a világhíru *Dinosaurius-csúcsot*, amelynek hatalmas sziklalapján őskori állat lábnyomai láthatók. A rendőrség megállapítása szerint a tolvajok napokon át dolgozhattak, hogy a legmodernebb villamos furókészülékkel lefejtsék a sziklalapot. Azt hiszik, hogy a több tonna súlyú sziklamányt óriási terfogatáand és rendkívüli minőségénél fogva nem értékesíthetik a piacon.

dése szörnyű szerencsétlenséget jelent az emberiségre. A történelem tanúsítja, hogy az Istentől való elpártolás nagy nyomorba döntött minden népet.

Innitzer bíboros azzal a felszólítással fejezte be beszédét, hogy minden keresztény hívő a leghatározottabban szálljon szembe azokkal az irányzatokkal, amelyek ki akarják irtani atyáink hitét.

ELŐFIZETŐINK SZIVES TUDOMÁSÁRA HOZZUK, hogy a „Magyar Lapok” falinaptárának szétküldését megkezdtük. Addig is, amíg minden előfizetőnk kézhez kapja a falinaptárt, előfizetőink szives türelmét kérjük.

A fővárosban még forog a szerencsekerék. Bucurestiből jelentik: A karácsonyi ünnepek és az újév alkalmából a rendőrség és ügyészség karöltve razziaikat tartott több éjszakai lokálban, hogy a titokban virágzó ezerecske-játék barlangokat leleplezzék. A razzia kitűnő eredménnyel járt, amennyiben sikerült rajtaütönni több játékbarlangon. A pénzt és a zsetonokat lefoglalták, jegyzőkönyvet vettek fel és minden esetben megindítják az eljárást a rendelet ellen vétők ellen.

*** Eladó iparvasut teljes felszereléssel 20 km. hosszú, 0,76 nyomtávú 1 db 45 HP, Jung-Arnold 2594. sz. gőzmozdonnyal, 1 db Örenstein Köppel 25. HP. 1974. sz. benzín motorral, 30 db vagonnal, tűzifa vagy rönk szállításra alkalmas. Információt Banca Transsylvania Cluj, Samoil Micu 1. szám. vagy a telepen Hurezu!-Mare utolsó állomás Supurul-de-Jos, Jud. Sălaj.**

Leesett a toronyból a satumarei Kálvária-templom 73 éves harangozója. Sajat tud. A satumarei Kálvária-templomban vasárnap hiába várták a reggeli harmadik harangszót. Amikor már hét perccel is elmúlt 7 óra és a harangszó még akkor sem hangzott el, a sekrestyés-szerzetes rosszat sejtve felment a toronyba, hogy meggyőződést szerezzen, nem történt-e baja Harkel Istvánnak, a templom 73 éves harangozójának. A torony lépcsőjén véres fejfel, eszméletlenül feküdt az öreg harangozó, aki leesett a harminc méter magas toronyból és a tizedik lépcsőn akadt fenn.

Gondatlanságból lúgkővel itatta meg gyermekét. Budapestről jelentik: Vasárnap a Zsolt-utca egyik házában Kovács István lakatos két kis gyermeke, a hatéves Miklós és a hároméves Edit vizet kért. Az apa az asztalon talált egy telet üveget és odaadta a gyermekeknek, akik azt hitték és pillanatok alatt mindkét gyermek borzalmas kínok között fetrengett. Kovács fellármázta családjának még alvó tagjait. Ekkor derült ki, hogy az üvegben lúgkő volt. Azonnal tejet itattak a gyermekekkel, akiket életveszélyes állapotban szállítottak kórházba.

Vizhiány van Satmarhegyen. Sajat tud. Viile Satumare 3000 lakosa valósággal vízhiányban szenved. Mindössze nyolc kerekese kút szolgáltatja a vizet, de azok is rendszerint felmondják a szolgáltatást, úgy hogy a lakosság bacilussal teli vizgyűjtő medencékből látja el magát ivó- és főző vízzel. A lakosság most mozgalmat indított, hogy Satumare városa, amelyhez a hegyközséget nemrég odacsatolták, legalább két artézi kutat furasson.

Egész Európában körözik Teodorescu diákok, Farcasanu asszony egyik gyilkosát. Bucurestiből jelentik: Az egyik fővárosi lap egy Bécsből érkezett távirat alapján megírja, hogy Josef Straszner, akit Farcasanu asszony meggyilkolása miatt halálra ítélték, mint ismeretes, ügyvédje útján pörének újrafelvételét kérte azzal az indoklással, hogy a gyilkosságot nem egyedül követte el, hanem Teodorescu, román diák társaságában, aki a gyilkosság aktív végrehajtója volt. A bécsi hatóságok a felfolyamodási kérésnek eleget tettek, elrendelték a pör újratárgyalását, egyben pedig köröző-levelet adtak ki Teodorescu ellen, akinek tartózkodási helye ismeretlen és így az egész európai rendőrség üldözi. A lap értesülése szerint, Teodorescu minden, bizonyítással Amerikába szökött.

Halálra gázolt a vonat egy oradeai gyári munkást. Oradea. Sajat tud. Szombat délelben halálos végű vonatelgázolás történt a szomszédos Sacadat községben. Fazekas Sándor 35 éves oradeai gyárimunkás falujában töltötte a Szilvesztert és másnap, ugylátszik, illuminált állapotban akart hazautazni. A vágányok közé került és az egyik keresztülhaladó vonat kerekéi halálra gázolták. A halálos tragédiáról a rendőrség tegnap értesítette a szerencsétlenül járt munkás feleségét.

Bennégett egy koldus a kunyhójában. Targu-Mures. Sajat tud. Caluseri muresmegyei község határában, egy kunyhóban lakott Járós Gábor 48 éves koldus, aki hétszámra távol volt hazulról, a környék községeit járva, ahol könyöradományokat gyűjtött. Csütörtökön arra lettek figyelmesek a határban járó-kelő gazdaemberek, hogy a koldus kunyhója porig leégett. A romok között megdöbbenéssel találtak rá Járós Gábor elszenesedett holttestére. A csendőrség megállapította, hogy Járós Gábor, amikor hazaérkezett kolduló utjáról, tüzet rakott kunyhójában és a melegben a fáradtságtól mélyen elaludt. A kunyhó tüzet fogott és a mélyen alvó koldus nem tudott kimenekülni az égő kunyhóból, amely földig égett és a szerencsétlen koldus is halálát lelta a tűzben.

Tisztújító közgyűlést tartott a muresmegyei gyógyszerész kollégium. Targu-Mures. Sajat tud. A vármegyehez disztermében tartotta meg a muresmegyei gyógyszerész kollégium tisztújító közgyűlést. Három évre egyhangulag megválasztották a következőket: elnök Osváth Károly, alelnök Méra Viktor (Reghin), titkár Kóvári József, pénztárnok Beer Miklós. Választmányi tagok lettek: Berger Gusztáv (Acatori), Berekméri József, Zsigmondovics György. Póttagok: Kovács Andor és Dregiliu Adel. Mures megyében 29 gyógyszer-tartulajdonos és 29 alkalmazott gyógyszerész van.

Százéves a varrógép. Párizsból jelentik: A varrógép feltalálásának 100-ik évfordulója alkalmával Franciaország kései tisztelőadásban részesítette a névtelenül elhunyt feltalálót, Barthélemy Thimonniert, aki mint egyszerű munkás halt meg a Rhone partján fekvő Amplepuis városkában és sohasem élvezte találmányának gyümölcsét. Az elfeledett feltalálók lakóházára. Amplepuisban márvány emléktáblát függesztettek.

A kereskedők menházat akarnak alapítani Timisoarán. Sajat tud. A Kereskedők Egyesületének vezetősége újkor tisztelt Oprea János egyesületi elnökkel, aki egyúttal a kereskedelmi-és iparkamara elnöke is. Oprea János a közszónokra válaszolva utalt arra, hogy az új esztendőben fokozottabb tevékenységre van szükség az elvégzendő munkák közül legsürgősebbnek tartja egy kereskedői menhely felállítását. Csak most, amikor a kamara a legutóbbi karácsonyi segélyeket osztotta ki, lehetett igazán megállapítani, mennyi a teljesen tönkrement egykori kereskedő. Ezek alapos felségelyezése emberi kötelesség és égető szükségesség egyaránt. Teljes erővel igyekeznek tehát menhelyet létesíteni számukra.

Az idei könyvpiac nagy szenzációja!

RACHMANOVA

IRGALOM

Gyár, ahol az új embert gyártják

Egy kötet ára félvászon kötésben 100 lel.

Félvászon propaganda kiadás 100 lel. Kapható a Magyar Lapok könyvosztályában. — Rachmanova megjelent és kapható művei: Szerelem, cseka, halál. Házasság a vörös v. harban, A bécsi tejesasszony, Gyermekkorom.

Vasúti felüljárót építenek Sigheten. Sajat tud. Sighet egyik városrészének lakói évek óta panaszkodnak, hogy képtelenek nyugodtan megközelíteni a vasútállomás mögötti lakásaikat. Forgalmassá sinpár kereszteljük utjukban az országutat és ők, valamint gyermekeik állandó életveszélyben vannak. A CFR elutasította vasúti felüljáró építése érdekében előterjesztett kérésüket, mire felségfolyamodványt küldtek fel a kabinetirodához. Ennek aztán meg lett a kívánt eredménye. Az oradeai vasúti felügyelőség átiratban utasította a sighetit vasúti mérnökséget, hogy készítsen el a gyalogközlekedést megújító vasúti felüljáró tervezetét. Ez már meg is történt. A 430 ezer lel költséget felerészben a város viseli.

*** Elhújasodásnál, köszvényénél és cukorbetegségnél,** oxaluria és phosphaturia képződésénél, hugasavas sók lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést. Több jeles orvos, az anyagcserebajok célszerűbb gyógymódja után kutatva, már a múlt században megállapította, hogy a Ferenc József vizkúrával nagyon szép eredményt lehet elérni. Az orvosok ajánlják.

Szigoru személyi motozás alá vették a satumarei vonat utasait. Sajat tud. Különös meglepetés érte azokat az utasokat, akik vasárnap reggel a sighetit személyvonattal Satu-Marera érkeztek. Az itteni vámfőnök rendelkezése valamennyiüket beteretelték a vámhivatalba s a vámfőnök személyesen ruhamotozást tartott. Ezuttal azonban egyetlen utas zsebében, vagy ruhája alá rejtve sem találtak csempészárut. A szigoru személyi motozás utkeletű intézkedés összefügg azzal a rendelettel, amely szerint a határzónát 10 kilométerre terjesztették ki. Miután így Satu-Mare is belcsik a határzónába, a vámfőnök jogkörét kiszélesítették, aki ezuttal élt először kivételes hatalmával.

Megharapta a veszettkutya. Salontáról jelentik: Tegnap egy kutya megharapta Bondár Sandorné szül. Tóth Julianna Peles-téri lakost. A kutyát elfogták és az állatorvos megállapította róla, hogy veszett. Bondár Sándort azonnal a cluj Pasteur-intézetbe utalták, aki már az éjszaka el is utazott.

Hármas ikreket szült. Sajat tud. Valea lui Mihaiban Fülöp József ottani iparos felesége hármas ikreket hozott világra. Az újszülöttek egyike leány s kettő fiu. Anya és gyermekei jól érzik magukat. Fülöp József az uralkadónak ajánlotta fel a hármas ikrek keresztelését.

Fával megterhelt saját szekere halálragasztotta a ciuci gazdát. Mercurea-Ciuc. Sajat tud. Boer Dumitru bicaz-cheii gazdálkodó „Szurduk” nevű erdőrezsben fával megrakta a szekerét és hazafelé indult. A merdek hegyiuton megszaladt a szekér és a lovak előtt haladó gazdát elgázolta. A gazda néhány órai kínlás után meghalt.

Elégett a részeg pásztor a kigyulladt istállóban. Timisoaráról jelentik: Muráni községben eddig kiderítetlen okok folytán az éjjel kigyulladt Urzice Vasile gazdálkodó istállója. A lassu tüzet nem vette észre senki és hajnalban a romok között megtalálták Onica János ötvenéves pásztor szénné éget holttestét, aki részeg állapotban feküdt le. A gazdálkodó tehene is a tűz áldozata lett.

Társai kirabolták a takarékos fűrészmunkást. Mercurea-Ciuc. Sajat tud. Rusu Ioan munkás, a baratoosi fűrészyárnál dolgozott huzamosabb ideje és szorgalmával, takarékoságával jelentékeny készpénzt gyűjtött össze. Ezt tudták társai is. Az egyik éjjel behatoltak Rusu lakoszobájába és elloptak az asztalfiókjából haterer lel készpénzt, egy zsebrót és egy pár bakkancsot. A tetteseket a csendőrség hamar kézrekerítette Fazakas Samu és Bulai László munkások személyében. Bulai még a letartóztatás előtt kerekelt oldott és most ismeretlen helyeken bujkál. Fazakas átadták az ügyészségnek.

Olasz bíraskodás Abessziniában.

Abessziniában is életbeléptették az olasz bíraskodást. Érdekes képünk a felebbezsi bizottság ünnepes első üléséről készült Addisz-Abeában.

KÖZGAZDASÁG

Érvénytelenek azok a kartell-szerződések, amelyek a fogyasztók szempontjából károsak

A Semmitőszék érdekes döntése az alkalmi kartellmegállapodásokról

Gyáripari és kereskedelmi körökben élénk feltűnést keltett a bucaresti Semmitőszék alábbi érdekes döntése, amellyel két timisoarai kereskedelmi cég között hónapokkal ezelőtt kötött áruladási egyezményt semmisített meg.

A legfelsőbb fórum döntésének nagy jelentősége van a kereskedelmi és gyáripari ár-egyezményekre nézve, mert ebből megállapíthatják az érdekelt vállalatok, hogy az ilyen természetű szerződések megkötésénél a legnagyobb körültekintéssel és óvatossággal kell eljárniuk, mert nézeteltérések felmerülése esetén a bíróságok érvényteleneknek mondhatják ki a fenti célt szolgáló megállapodásokat.

A Semmitőszék megfellebbezhetetlen és iránymutató szolgáló ítéletét abból az alkalomból hozta meg, hogy a timisoarai tőzsdei választott bíróság arra kötelezte az egyik timisoarai céget, hogy a másik, hasonló szakmájú cégnek, a közöttük kötött kartellszerződés

alapján 64.256 leit fizessen ki. E tőzsdebíró-sági ítélet ellen a táblához nyújtottak be jogorvoslati kérelmet és az ítélőtábla megsemmisítette a választott bíróság határozatát. Az ítélőtábla ugyanis kimondta, hogy az olyan kartellszerződés, amely a fogyasztók érdekeire káros (ha jogtalan emelést tartalmaz), a fennálló törvények szerint érvénytelen. Ezt az ítéletet a legfőbb Semmitőszék jóváhagyta és kimondta, hogy az olyan kartellmegállapodások, amelyek egyenesen áremelkedések céljából jöttek létre, az 1923. évi törvény alapján törvényteleneknek tekintendők.

Az ilyen megállapodásokat, szerződéseket a törvény alapján nem lehet érvényesíteni. Érdekes, hogy az alperes cég a tárgyaláson szintén azzal védekezett, hogy a szerződés már azért is érvénytelen, mert „a szabad verseny kizárására törekedett és ezzel a kereskedelem, valamint a közönség érdekei ellen vétett”, tehát a „turpis causa” esetei közé tartozik.

Megígérte a pénzügyminiszter a nyugdíjak általános felemelését

A deputációban az aradi nyugdíjgyesület elnöke is részt vett

Aradról jelentik: A Nyugdíjasok Kölcsoni Segélyező Egyesülete választmányi tagjai az újév alkalmából nagyszámúban gyűltek össze az egyesület helyiségében és az elnökök vezetése mellett megjelentek az egyesület elnökénél, Stan Teodor volt szenátornál, akit az újév alkalmából üdvözölték. Macelar Mihai román és Buja Sándor magyar nyelven üdvözölték Stan elnököt és kérték, hogy a jövőben is, úgy mint az elmúlt évben, támogassa az egyesület tagjainak érdekeit és különösen az özvegyek érdekében járjon közbe az illetékes fórumoknál. Az elnök megnyugtató választ adott és közölte, hogy a legutóbbi bucaresti utazása ezzel szoros összefüggésben volt. Megjelent a pénzügyminiszter előtt a többi 42 egyesület elnökeivel együtt; előadták a nyugdíjasok sérelmeit és kérték, hogy a nyugdíjak kifizetése mindig meghatározott időben történjen és a nyugdíjgyesúsítés valóra váljon. A miniszter megígérte, hogy az 1931. évben szenvedett sérelmek orvoslására nemsokára sor kerül.

Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy egyik lapársunk azt a figyelemreméltó bucaresti értesülést jelenti, hogy a nyugdíjasok egyesülete a fővárosban kongresszust tartott, amelyen a nyugdíjasok kívánságairól tárgyaltak és emlékiratba foglalták azokat.

A nyugdíjak egységesítését, a létminimum megállapítását és a nyugdíjak általános emelését kéri. A megélhetés olcsóbbá tételét, az állami nyugdíjasok nyugdíjhátralékának folyósítását és a nyugdíjaknak mindig ugyanazon hónapban való pontos kifizetését, a

Katona Jenő:

Az aszfalt apostala

Egy nagy életnek, helyesebben szólva egy nagy életprogramnak rajza Sonnen-schein. Berlin híres apostoláé. Az egyház szociális arcának apológiája ez a könyv.

Ara 40 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál

köznyugdíjasok illetményének adómentességét és gyermekeik teljes tandíjmentességét is kívánják. Haláleset alkalmával azonnali temetkezési segélyt is kérnek a pénzügyigazgatóságok útján. A köztisztviselők hitelintézetének mintájára külön köznyugdíjas hitelintézet felállítását kérik, továbbá azt, hogy a központi nyugdíjpénztár költségvetésének összeállításánál a munkálatokba vonják be a nyugdíjgyesület három megbízottját is. Az emlékiratot küldötték át a Căciocov pénzügyminiszternek, aki a legnagyobb jóakarattal fogadta a deputációt és kijelentette, hogy a fenti kívánások egyáltalán nem túlzottak, tehát azokat a kormány teljesíteni fogja.

Fedezi a belföldi ipar az ország fogyasztásának 80 százalékát

Egy évi ipari termelésünk értéke eléri az ötvenmilliárdot

Bucurestiből jelentik: Az 1933. évben készáru-importunk értéke 9.3 milliárd leit tett ki, a belföldi termelés értéke pedig 34.9 milliárd leit volt, amelyből a petróleumtermékek, az exportált faárúk, valamint az egyéb, exportált ipari termékek értéke 9 milliárd leit tett ki. A belföldi fogyasztás értéke tehát 1933-ban 35.2 milliárd leire becsülhető. Ebből a belföldi ipar 73.6 százalékot, az import pedig 26.4 százalékot fedezett.

Az 1934. évben a belföldi termelés értéke 41.8 milliárd leit, a készáruimport pedig 10.5 milliárd leit tett ki. A belföldi termelés értékéből az exportált cikkek értéke a pénzügyminisztérium statisztikai adatai alapján cca 9.5 milliárd leit volt. A belföldi fogyasztás értéke tehát 42.8 milliárd leit tett ki. Ebből a belföldi ipar már 75.4 százalékot, az import pedig 24.6 százalékot fedezett.

Az 1935. évben ez az arány még kedvezőbb alakult. A készáruimport értéke 8.5 milliárd leit volt, az ipari termelés értéke pedig 47 milliárd leit tett ki. Ez utóbbiból levonva az exportra került áruk 9.5 milliárd leit kitevő értékét és hozzáadva a készáruimport értékét, megállapíthatjuk, hogy a belföldi fo-

MARGUERITE BOURGET:

A megtört pecsét

(Regény).

A modern kor vajdó házassági problémáinak egyik érdekes esete. Tündöklő, forró és színes regény, az új francia társadalom és francia vidék remek rajza.

Ara 95 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvosztályunkban.

Az oradeai Kereskedelmi Csarnok fontos közleményei

Az oradeai Kereskedelmi Csarnok közli az alábbiakat:

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium a román személyzet alkalmazásáról szóló törvény és ennek végrehajtási utasítása alapján a következő rendeletet adta ki:

Az összes vállalatok (tehát a kereskedelmi, társas vagy egyéni cégek is) az 1936 december 31-én foglalkoztatott személyzetükről 1937 febr. 1-ig kötelesek két példányban kimutatást benyújtani. A husznál kevesebb alkalmazottat foglalkoztató vállalatok kékszinű, a husznál több alkalmazottat foglalkoztató vállalatok fehér papíron készült kimutatást adnak le.

A fióküzletekkel dolgozó cégek minden egyes fiókuk alkalmazottjairól külön kimutatást készítenek, a ezenkívül egy összesítő kimutatást is adnak be, amelyben felsorolják összes alkalmazottaikat.

A kimutatásban feltüntetendő az 1936. év folyamán történt személyzet felvétel és elbocsátás. A kimutatásokat ajánlott levélben a következő címre kell beküldeni:

1. Közvetlenül a kereskedelmi és iparügyi minisztériumhoz küldik be a kimutatást a hadianyagok gyártására is képes vállalatok és pedig: bányák, fémárugyarak, amelyek szállítási eszközöket, fegyvereket és löszereket is gyárthatnak, vegyigyarak, amelyek robbanó és gázanyagokat és áramot termelnek, továbbá azok a vállalatok, amelyek száznál több alkalmazottat foglalkoztatnak.

2. Az összes többi vállalatok és cégek a székhelyük szerint illetékes ipari felügyelőséghez, tehát az oradeai és bihormegyei vállalatok kimutatásait az Inspectoratul Industrial Cluj-ra címezik.

Megfelelő nyomtatványokat és részletes felvilágosításokat a Csarnok titkári hivatala a hivatalos órák alatt készséggel ad a hozzáférőknek.

A hivatalos lapban megjelent rendelet szerint a cégtáblák és hirdetések bélyegilletéke évenként rovandó le. Felhívjuk az összes érdekeltek figyelmét, hogy a szükséges borderót készítsék el. Megfelelő nyomtatványok és felvilágosítások kaphatók a Csarnok titkári hivatalánál.

gyasztás értéke 1935-ben 46 milliárd leit volt. Ezerint tehát a belföldi termelés 1935-ben már a fogyasztásnak 81.4 százalékát fedezte és csak 18.6 százalékot importáltunk külföldről.

Az 1936. év első háromnegyedében 7 milliárd 45 millió leit értékű készáru importáltunk. Ugyanebben az időszakban az ipari termelés értéke cca 40 milliárd leire becsülhető, amelyből az export értéke cca 6.5 milliárd leit volt. A belföldi fogyasztás értéke ezúttal háromnegyed év alatt is 40.5 milliárd leit volt. Ebből a belföldi termelés 80 százalékot, az import pedig csak 20 százalékot fedezett.

A fenti adatok világosan mutatják, hogy a romániai ipari termelés milyen óriási arányokban fejlődött. Amíg az autarkia első esztendejében a belföldi termelés a fogyasztásnak csak 73.6 százalékát fedezte, ma már 80 százalékát látja el a szükségletnek.

Még nagyobb arányokban bontakozik ki a romániai ipari termelés fejlődése, ha tekintetbe vesszük, hogy a háborút követő években a belföldi fogyasztásnak alig 35 százalékát tudta ellátni iparunk, amely ma már 80 százalékot meghaladó arányban ellátja, egyes iparágakban száz százalékosan ellátja a belföldi szükségletet.

SPORT

Bonyolódik a „Braine-ügy“

Talán mégis megadják a belgák Braine-ért a 120 ezer frankot.
Barátságos elintézését sürget a belga közvélemény

Brüsszel, január hó.

A Braine-ügy hullámai már olyan méreteket kezdenek ölteni, hogy azok szinte elsöpöréssel fenyegetik a belga Comité Executif-ot. Mint ismeretes, ez a testület teljesen szabálytalan határozattal „visszafüggetlenítette“ (visszaamatőrösítette) Brainet, sőt pénzzel is segítségére akart lenni a R. Berschot AC-nek, hogy az a kiváló játékos Belgiumban tudja tartani.

A szövetség megijedt a határozatot követő óriási felzúdulástól és most megkezdődött a visszakozás. Először is a szövetségben kijelentették, hogy Braine-ért sem a szövetség, sem a R. Berschot AC nem fizet a prágaiaknak egyetlen frankot sem, miután Brainet hatóságilag kiutasították Csehszlovákiából és így Braine szabad játékos lett.

A szövetségnek ez az elhamarkodott nyilatkozata természetesen Braine bementése alapján született és mondani sem kell, hogy az ügynek ilyen módon való elintézésébe sem a Sparta, sem a csehszlovák szövetség nem hajlandó belemenni. Valóban érthetetlen is, hogy Braine, ez a komoly játékos, akinek tisztában kellene lennie a csehszlovák és a nemzetközi szabályokkal, hogyan ugrathatta be a belga szövetséget. Most, hogy megérkezett az első hivatalos csehszlovák nyilatkozat, amelyben a Sparta a leghatározottabban kijelenti, hogy Braineről nem mond le, mindenki látja, hogy ezt az ügyet a belgák nagyon elhamarkodták. Nyilvánvaló, hogy a belga szövetségnek

nem volt joga Braine ügyében semmiféle határozatot hozni, mivel ő a csehszlovák szövetség igazolt játékosa. Mértékadó szövetségi körökben arról suttognak, hogy a közeljövőben — talán már egy-két nap múlva — revideálják a Comité Executif határozatát és azt mint jogtalant megsemmisítik. Ezzel a belga szövetség menteni akarja, ami még menthető.

Egyebet nem is tehet, mert a Sparta azonnal a FIFA-hoz fordulna, ha a belgák kitartásának eredeti álláspontjuk mellett. A Sparta kijelentette, hogy igényt tart Braine-ért még akkor is, ha tartózkodási engedélyének az ügyét nem sikerülne kedvezően elintézni. (Amint azt multheti számunkban megírtuk, Braine megkapta a tartózkodási engedélyt. A szerk.) Ha ugyanis Braine nem kapott volna Csehszlovákiába szóló tartózkodási engedélyt, akkor a Sparta Brainet nem jászta volna odahaza, hanem csak portyameccseken! És Brainenak külföldön tartatott volna lakást. Ehhez joga van. Mint látjuk, a Sparta ellenérték nélkül nem hajlandó kiadni Brainet s a belgák első lelkesedésében megszavazott, majd visszavont 120 ezer frank a közeljövőben mégis csak befut majd Prágába.

A belga lapok is ezt a nézetet vallják és megállapítják, hogy a FIFA döntése, a belgákra nézve csak kedvezőtlen lehet. Éppen ezért barátságos elintézését sürgetnek ahelyett, hogy az ügyet elmérgesítsék.

A Braine-ügyben még érdekes fordulatokat várhatunk.

Külföldi sporteredmények

Berlin. Hatvanezer néző előtt a Stadionban tartották meg a Tschammer und Osten birodalmi sportvezérről elnevezett serleg döntő mérkőzését. A „WFB Leipzig“ 2:1 arányban győzött a Schalke 04 ellen.

Prága. Vasárnap a Braine nélkül felálló prágai Sparta csapata a Nemzeti Ligából már kiesett Kolin csapatával mérkőzött és 4:1 arányú vereséget szenvedett.

Alexandria. Admira (Bécs)—Északegyiptomi válogatott 4:0 (2:0). Gyenge nivóju mérkőzés. A mérsékelt képességű egyiptomi csapat csak a védekezésre ügyelt. Vogl I. két gólt lőtt, Bican és Vogl II. egyet-egyet.

Olaszország. A XIV. bajnoki forduló eredményei: Roma—Lucchese 3:0; Napoli—Lazio 3:5; Ambrosiana—Genova 0:1; Sampierdarena—Torino 0:1; Juventus—Triestina 0:0; Fiorentina—Milan 4:2; Bari—Alessandria 2:1; Bologna—Novara 5:1.

A bajnokságban most ez a helyzet:

1. Bologna	14	8	5	1	23:11	21
2. Lazio	14	9	3	2	31:20	21
3. Torino	14	9	2	3	26:10	20
4-5. Juventus és Milan	16-16	p.	6-7	Fiorentina és Bari	15-15	p.
8. Genova	14	p.	9-10. Lucchese és Roma	13-13	p.	
11. Ambrosiana	12	p.	12-13. Sampierdarena és Triestina	11-11	p.	
14. Napoli	10	p.	15. Alessandria	9	p.	
16. Novara	7	p.				

Bican Csehszlovákiába szerződik? Prágából jelentik: Bican, a Slavia részére szerződést írt alá, jelenti a prágai Vecser vasárnapi számában. Bécsben mit sem tudnak erről, Bican különben is Egyiptomban portyázik csapatával, az Admirával.

TIMISOARÁN FOLYNAK A TÉLI KUPA KÜZDELMEL. Timisoaráról jelentik: Vasárnap folytatták a Téli Kupa mérkőzéseket. Ezuttal két kupa és egy barátságos találkozót bonyolítottak le. Eredmények: Dura—Rapid 2:0 (0:0). — Patria—Törökvis 4:2 (2:0). — Barátságos: Kinizsi—Galvani 6:0 (2:0).

Győznek a magyar portyacsapatok

A Hungária már a máltai torna győztesének tekinthető

A magyar portyacsapatok kitűnően szerepelnek. Részletek:

Málta: A Hungária vasárnap játszott a utolsó mérkőzését máltai klubcsapat ellen: a Hibernians 5:1 (1:1)-re győzte le. A Rapid 4:0 (2:0)-ra nyerte a Floriana ellen. A kétfehérek szerdán a Rapid ellen küzdenek, vasárnap pedig a máltai válogatott lesz az ellenfelük.

A máltai mérkőzések táblázatban így festenek:

1. Hungária	6	6	—	—	30:2	12
2. Rapid	6	4	1	1	23:10	9
3. Sliema W.	2	1	—	1	3:4	2
4. Army XI.	2	—	1	1	2:7	1
5. Hibernians	2	—	—	2	3:9	—
6. Navy XI.	2	—	—	2	3:15	—
7. St. Georges	2	—	—	2	1:13	—
8. Floriana	2	—	—	2	0:5	—

Clermond Ferrand: Budai „11“—AS Montferrandaise 6:1 (3:0).

Toulouse: Kispeszt—Wiener SC 2:0 (1:0). Góllövők: Déri és Serényi.

Metz: A Boeska két pompás győzelemmel fejezte be portyáját. Szombaton Forbachban a kerületi válogatott ellen 6:1 (2:1)-re, vasárnap az US Longwy ellen 6:2 (4:1)-re győztek.

German Canadians—BBTE 3:1 (2:0, 1:1, 0:0). Krefeldből jelentik: A BBTE vasárnap a krefeldi jégstadionban nagy közönség előtt mérkőzött meg a German Canadians kitűnő jégkorci csapatával. A budaiak nagyon szépen játszottak, de a németkanadai viharcsapattal szemben kénytelenek voltak kapitulálni. A vereség így sem szegénytelen, mert a BBTE legalább ugyanannyit támadott, mint nagynevű ellenfele, azonban a mezőnybeli lendületet nem tudta gólokra változtatni. A German Canadians góljait Schwinghammer, Predger és Schnarr ütötte, a BBTE egyetlen góljának Blazsejovszky volt a szerzője.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 4 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lel.

Adás-vétel

Palisander ebédlő eladó. Oradea, Str. Avram Jancu 6.

Egy jó vaskályha olcsón eladó. Érdeklődni lehet Oradea, Str. Renasterei 8. Nilgestelep, Lantos.

Eladó egy szőnyegtisztító és poloskairtó gép, Braszov megyére szóló szabadalommal. Érdeklődni a tulajdonosnál Szabó Rezsőnénél, Oradea, Str. Ciorogariu 38. sz.

MAGAS árért veszek aranyat, ezüstöt, briliántot bármilyen mennyiségben. HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regale Ferdinand No. 3.

Hűségű könyvek, jó állapotban olcsón eladók. Oradea, Str. Millerand 3. I. sz. emelet

Eladó házak, szőlők, birtokok Popovics iroda, Oradea Str. Vlahuta 6 szám.

Sajáttermésű borok mindenféle fajtaiban a legnagyobb választékban vásárolhatók. Árak 8 leltől 20 lelig. Fülöp horpince, Oradea, Calea Izvorului 6. (Tudószenatoriummal átellenben.)

Kaczián pince borai literenként 9 leltől kezdve kaphatók Oradea, Str. Regele Carol 24. sz. a.

Gyomorégés, és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epébaj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lel. Lerakat: Csanda gyógyszerár. Oradea.

Eladó henteseknek egy töltő gép. Tóth, Oradea, Str. Vasile Conta 4 szám.

1 liter peccsnye bor 8 lel, rizling 10 lel, gyógyvörösbör 14 lel. Jó Lajos fűszerüzletében. Oradea. Tache Jonescu 24.

Megvételre keresek egy jó karban levő férfiszabó varrógépet. Oradea Strada Vladimirescu 29 szám. Rác.

Lakás 3 szobás modern lakás, áthelyezés miatt azonnal kiadó. Oradea, Strada Oltenia 15. szám.

Kiadó szép butorozott parkettes szoba, hivatalnoknak vagy magános úrnőnek alkalmas. Oradea, Str. Stramba No 2.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK“-at.

Különféle

Gyermekszertető urileány bármilyen állást vállal, ahol családtagnak tekintenek. Leveleket „Csiki“ jellegére a kiadó továbbítja.

Eladó 1 jó állapotban levő rödlí, ugyanott egy zöld trikó sőtöny 10 vagy 12 éves gyermek részére és egy villamos oktató játék. Cím: Chaura, Oradea, Strada Regele Carol No. 19.

Palackozni való 10 éves és még régiebb Saszia, Furmint borok 20 leltől 40 lelig csak Merza Sándor termelőnél kaphatók. Oradea, Str. Pasteur 75.

Ha elegáns, jó és tartós cipőt akar venni, keresse fel az Apolló cipőszalont. Oradea, Bulev. Reg. Ferdinand No. 12.

Fajtízta harci kanári madarak és 14 levelű filodendron eladó. Oradea, Str. Olteanu 8. szám.

Oradeai piacon jól bevezetett ipari vállalat, betegség miatt eladó, esetleg házsal is. Cím a kiadóban.

6 személyes új majolika tea szerviz eladó. Oradea, Str. Lunga 3. szám.

Legfinomabb férfinget legolcsóbban árúsít a PFAFF-cég. Sas-pasage

PUHA ÖLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Alkalmazás

Erettségizett fiatalember bármilyen irodai munkát vagy oktatást vállal. Perfekt román-francia. Ruff György, Oradea, Strada Leăganului 3. szám.

Magános fiatal asszony vidékre házvezetőnőnek elmege. Oradea, Str. Simion Bărnătiu 22.

Műnemes jó fizetéssel, azonnal felvétetik. Oradea, Str. Matei Corvin 1. emelet

Perfect főző mindenest keresek Bala-Marera. — Érdeklődni Oradea, Str. Tache Jonescu 41. kapuval szemben.

Mindenes jó fizetéssel azonnal felvétetik. Oradea, Str. Matei Corvin No. 1. em

Gyermekszertető mindenest felvétetik jó bizonyítvánnyal. Cím: Str. Sztaroveszky 17-a.